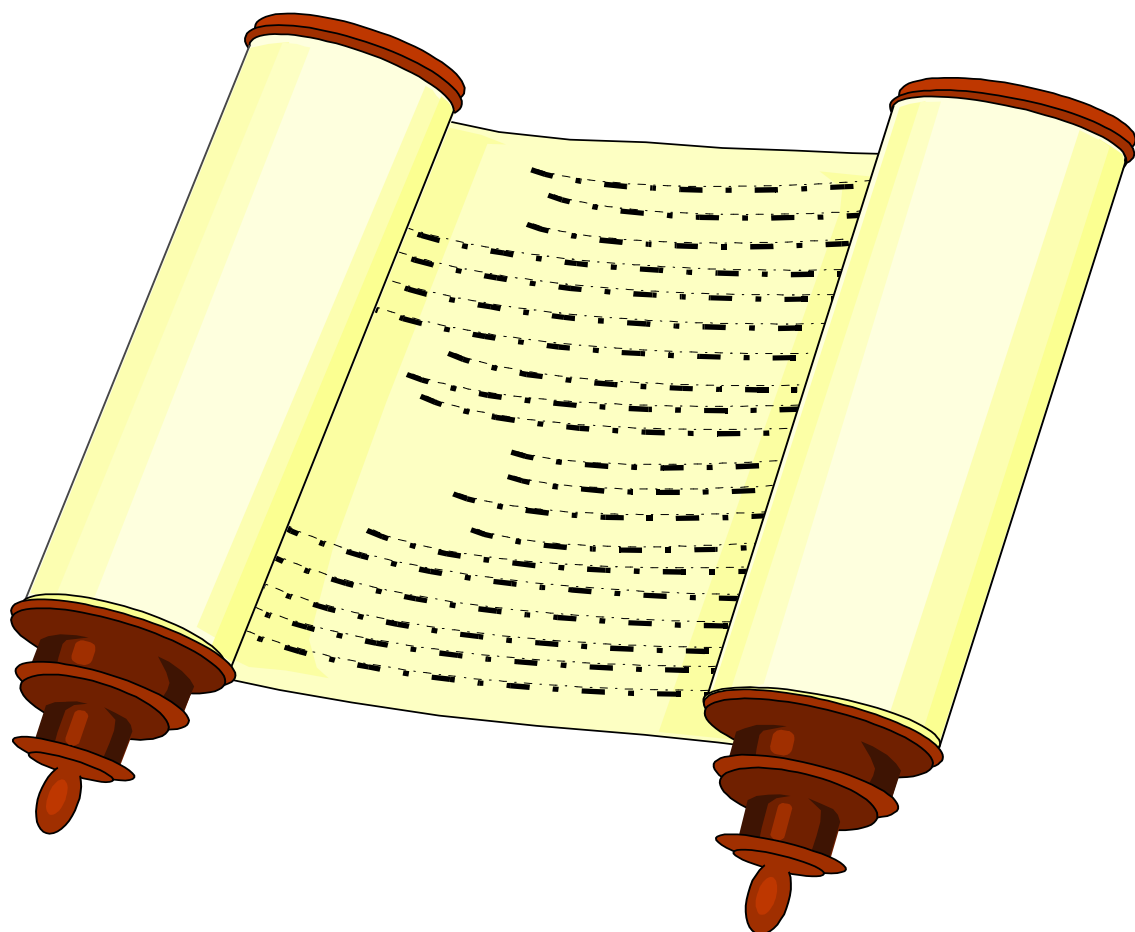

”בני ציון”

פרד”ס התורה

פשוט וברור

“רְנִי וְשִׁמְחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ נָא... הִסּוּ כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי יַעֲזֹב מִמֶּעוֹן קִדְשׁוֹ”

פְּרֻשֶׁת הַשְּׁבוּעָה: מִקֵּץ (חֲנוּכָה)

(מִתּוֹךְ הַהִפְטָרָה)

פְּרֻשֶׁת הַשְּׁבוּעָה: מִקֵּץ (חֲנוּכָה)

עֶרֶב שַׁבַּת כּו' כִּסְלוֹ תשע"ד (29.11.13)

הַפְּטָרָה: "רְנִי וְשִׁמְחִי" (לְקַבֵּל הַעֲלוֹן בְּדוּא"ל שֶׁלַח הוֹדְעָה ל־ moshe45@bezeqint.net) (הַזְמָנִים לְפִי הַעִיר חִיפָה)

”בְּנֵי צִיּוֹן”

”וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנֵימָן מִמִּשָּׂאת כָּל־עַם הַיְּהוּדָה”

עַל פְּרֻשַׁתנוּ, פְּרֻשַׁת ”מִקֵּץ”, כּוֹתֵב הַ”שְׁלֵטִי הַגִּיבּוֹרִים” (הַגְּהוֹת מְרַדְכִי ”בְּמַה מְדַלִּיקִין”): ”בְּרֹוב הַשָּׁנִים חָל חֶג הַחֲנוּכָה בְּפְרֻשַׁת ’מִקֵּץ’, וְסִימְנָךְ ’מִקֵּץ שְׁנָתַיִם’, נוֹטְרִיקוֹן: שְׁמַאל נֵר תְּדַלִּיק יָמִין מְזוּזָה (רֵאשֵׁי תִיבוֹת שְׁנָתַיִם)... וְאֲנִי יוֹם טוֹב הַכּוֹתֵב, קִבְּלָתִי סִימָן אַחַר בְּפְרֻשַׁת ’מִקֵּץ’: וְטַבַּח טַבַּח, הַח' מ'טַבַּח, וְהַתִּיבָה... וְהַכּוֹן' הֵן אוֹתִיּוֹת חֲנוּכָה, וְסִמָּךְ (=מִכָּאן אֶסְמַכְתָּא) לְסַעוּדוֹת שְׁעוֹשִׂים בְּחֲנוּכָה. וְאוֹתִיּוֹת 'וְטַבַּח טַבַּח' בְּגַמְטְרִיָּה מִד' (=44), כְּמוֹ (מִסְפָּר) הַנְּרוֹת (שְׁאֲנוּ מְדַלִּיקִים עִם הַשֶּׁמֶשׁ).”

נִמְצָאנוּ לְמִדֵּים מִכָּאן חִידוּשׁ גְּדוֹל, שְׁיוֹסַף הַצְּדִיק, בְּהִיוֹתוֹ מְשַׁנָּה לְמִלְךָ מִצְרַיִם, הַכִּיָּן לְאַחֲיוֹ, הַשְּׁבֻטִים הַקְּדוּשִׁים, סַעוּדַת חֲנוּכָה, וְלָכֵן אָמַר לְאַשֶׁר עַל בֵּיתוֹ: ”וְטַבַּח טַבַּח וְהַכּוֹן”. דְּהִינּוּ, שְׁיָכִין לָהֶם טַבַּח (=שְׁחִיטַת בְּהֵמָה) לְכַבּוֹד סַעוּדַת חֲנוּכָה. וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁיוֹסַף הַמְּתִין לַעֲשׂוֹת סַעוּדָה זֹו רַק לְאַחַר שֶׁהִגִּיעוּ כָּל יב' הַשְּׁבֻטִים, כּוֹלֵל בְּנֵימָן, כְּדִי לַעֲשׂוֹת הַכְּנָה לְכָל יִשְׂרָאֵל לְנֶס הַגְּדוֹל שֶׁל חֲנוּכָה.

וְעַתָּה, בָּא וְרֵאֵה דְבַר פְּלֵא, שְׁמִצְוָה לְפָרְסֵם בְּרַבִּים, שְׁבִאוֹתָה סַעוּדָה שְׁצוּהָ יוֹסַף לְהַכִּין לְכַבּוֹד חֲנוּכָה, עֲשֵׂה גַם כֵּן הַכְּנָה לְסַעוּדַת פּוֹרִים. הֲאֵי כִּיצַד?

הִנֵּה כְּתוּב, שְׁבִאוֹתָה סַעוּדָה שְׁתּוֹ הַשְּׁבֻטִים וְהַשְּׁתַּכְרוּ עִם יוֹסַף הַצְּדִיק, כְּפִי שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית מִג', לֵד'): ”וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף... וַיֹּאמֶר (יוֹסֵף) שְׂיִמּוּ לָחֶם... וַיֵּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ”.

וְלִכְאוּרָה, יִפְלֵא הַדְּבַר מְאֹד. שְׁכּוֹן, מָה רָאָה יוֹסֵף, שֶׁהִיָּה צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, לְשִׁתּוֹת יֵין לְשׁוֹכְרָה עִם אַחֲיוֹ הַשְּׁבֻטִים? הֲלֹא שְׁתִּית יֵין לְשׁוֹכְרָה הִיא לְכְאוּרָה דְבַר מְגוּנָה, וּבְפָרֵט בְּזִמְן כּוֹזָה שְׁיַעֲקֹב אָבִיו יוֹשֵׁב בְּאַרְץ כְּנָעַן, וּמִצְטַעַר צַעַר רַב עַל יוֹסֵף ”שְׁנַטְרָף”, וְעַל בְּנֵימָן שְׁיַרְד עִם אַחֲיוֹ לְמִצְרַיִם.

אֲלֵא, הַבִּיאוֹר הוּא עַל-פִּי מָה שְׁשַׁנְנוּ בְּגַמְרָא (מִגִּילָה ז'): ”אָמַר רַבָּא: מַחִיב אֵינִשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרִיא, עַד דְּלֵא יִדַע בֵּין אַרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי” (=אָמַר רַבָּא: חַיֵּב אָדָם לְהַשְׁתַּכֵּר בְּפוּרִים, עַד שֶׁלֹּא יִבְדִּיל בֵּין אַרוּר הָמֵן לְבֵין בְּרוּךְ מְרַדְכִי). וְלָכֵן, כְּדִי לְקַיֵּם מִצְוָה זֹו שֶׁל ”מַחִיב אֵינִשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרִיא”, צְוָה יוֹסֵף לְהַבִּיא יֵין לְסַעוּדָה שֶׁהַכִּין לְאַחֲיוֹ, וְעַל-יָדֵי כֶּף ”וַיֵּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ”.

וּכְפִי שְׁכַתוּב בְּמִשְׁנַתוֹ הַטְּהוּרָה שֶׁל הַ”שְׁפַת אֲמַת” (מִקֵּץ): ”לְפִי רִמְזוּ הַמְּפָרְשִׁים 'טַבַּח וְהַכּוֹן' הוּא חֲנוּכָה, אִף אֲנִי נֹאמַר שְׁוִישְׁכְּרוּ עִמּוֹ' הוּא מְרִמְזוֹ עַל פּוֹרִים. כִּי חֲנוּכָה וּפוּרִים הֵם נְסִים הָאֲחֵרוֹנִים, סְמוּכִים לְסוֹף הַתִּיקוֹן הַכּוֹלֵל, שְׁיִהְיֶה נִגְמָר בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ בְּעַת בִּיאַת הַגּוֹאֵל”.

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף כָּאֵן פְּרַפְרַת נְאֻה, עַל מָה שְׁצוּהָ יוֹסֵף לְאַשֶׁר עַל בֵּיתוֹ ”וְטַבַּח טַבַּח וְהַכּוֹן”. שְׁהַרִי, צְרִיךְ בִּיאוֹר עַל-כֶּף. שְׁכּוֹן, הֵן אֲמַת שְׁיוֹסַף בְּקֶשׁ לְהַכִּין בְּשָׂר לְסַעוּדָה עִם אַחֲיוֹ, אִךְ בְּרוּר הוּא שְׁזוֹאת לֹא הַפְּעַם הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהוּא אָכַל בְּשָׂר בְּמִצְרַיִם, וְתַמִּיד הִיָּה רְגִיל לְקַיֵּם מִצְוֹת שְׁחִיטָה עִם כָּל דְּקְדוּקִיָּה, כְּפִי שְׁלִמְד מֵאַבְיוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ. עַל-כֵּן, צְרִיךְ לְהַבִּין, מָה רָאָה יוֹסֵף לוֹמַר דּוֹקָא עַתָּה ”וְטַבַּח טַבַּח וְהַכּוֹן”?

נְרֵאָה לְבָאָר עֲנִיָּן זֶה עַל-פִּי מָה שְׁכַתֵּב הַ”בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר” (כִּסְלוֹ טַבַּח, מֵאֲמַר ד'), שְׁשַׁנְי הַמוֹעֲדִים חֲנוּכָה וּפוּרִים הֵם בְּבַחֲיַנַת שְׁנֵי הַצִּיּוֹנוֹת – הַקְּנָה וְהוֹשֵׁט (כִּידוּעַ, צִיּוֹר הַקְּנָה מְשַׁמֵּשׁ לְדִיבוּר, וְצִיּוֹר הוֹשֵׁט מְשַׁמֵּשׁ לְאַכִּילָה).

עַל-כֵּן, בֵּינָן שְׁחֲנוּכָה מְכּוֹן כְּנֶגֶד הַקְּנָה, עַל-כֵּן תִּקְנוּ לָנוּ חו"ל אֶת חֶג הַחֲנוּכָה, כְּדִי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לָה' יִתְבָּרַךְ בְּקוֹל הַדִּיבוּר הַיּוֹצֵא מִן הַקְּנָה. וְאֵילוּ פּוֹרִים, שֶׁהוּא מְכּוֹן כְּנֶגֶד הוֹשֵׁט, עַל-כֵּן תִּקְנוּ לָנוּ חו"ל בְּפוּרִים לַעֲשׂוֹת מִשְׁתֵּה וְשִׁמְחָה עִם הוֹשֵׁט הַמְּשַׁמֵּשׁ לְאַכִּילָה וְלִשְׁתִּיָּה.

וּכְפִי דְבָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַ”בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר”: ”כִּי הַזְּמָנִים הַלְלוּ, חֲנוּכָה וּפוּרִים, הֵם בְּבַחֲיַנַת קְנָה וְהוֹשֵׁט. חֲנוּכָה נִתֵּן (כְּדִי) לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל (אֶת ה') יִתְבָּרַךְ, (וְלָכֵן) הוּא עֲבוּדָה בְּקְנָה. וּפוּרִים (נְחַגְג) בְּמִשְׁתֵּה וְשִׁמְחָה, (וְלָכֵן) הוּא (בְּבַחֲיַנַת) עֲבוּדָה בְּהוֹשֵׁט... שְׁצַרִּיקִין לְשַׁעֲבַד שְׁנֵיהֶם (=הַקְּנָה וְהוֹשֵׁט) לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהִנֵּה, בִּימֵי אַחְשׁוּרוּשׁ

פגמו **בושט** (מגילה יב), (בכף) שנהנו מסעודתו של אותו רשע, **והושט** הוא כח גופני שעל-ידי ניוון הגוף, על-כן היתה הגזירה על הגופות (= "להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים"). וכאשר עזר השם יתברך לעמו, קבעו חכמינו ז"ל ברוח הקדש יום טוב, (ב)סעודת מצוה **בושט** (=סעודת פורים). ובימי היונים פגמו (ישראל) בלשון הרע ובביטול תורה, שהפגם הוא **בקנה** (משם יוצא הדיבור). והיתה גזירה על-ידי זה לבטלם לגמרי מן התורה ו(מן) (ה)תפלה, שהם **בקנה** (=דיבור)... וכאשר עזר השם יתברך לעמו, קבעו יום טוב במצוה להודות ולהלל **בקנה**. הנה כי כן, מטעם זה נתחכם יוסף הצדיק לצוות לאשר על ביתו: "וטבת טבת והכן". דהינו, שיקים מצות שחיטה בבמה בשני סימנים – **בקנה ובושט**. שכן, בקש לרמוז בכך, שכונתו להכין סעודת חנוכה ופורים, שהן מכוונות כנגד הקנה והושט.

וראוי להוסיף מה שהביא ה"חתם סופר", בספרו "תורת משה", שיעקב אבינו היה זה שברוח קודשו סלל את הדרך לנסים של חנוכה ופורים. וכפי דבריו: "ויש לומר, על-פי מה שאמרו חז"ל: 'ויותר יעקב לבדו'... פ"ר רש"י: 'מלמד שנשאר על פנים קטנים (של שמן)... אל תקרא 'ויותר יעקב לבדו', אלא 'ויותר יעקב לבדו' (=כד שמן)... ואפשר לומר לפי זה... שיעקב היה רואה עכשיו כל העתידות שיבואו על בניו. ורמוז על זה (באמרו) 'הצילני נא מיד', ראשי תיבות **המן**. ותקן עכשיו הכל להצלחת בניו... ואחר-כך... היה יון, ושם זכו ישראל לנס חנוכה, וזה מרומז ב'ויותר יעקב לבדו' – שהתבונן מה יש לו עוד לתקן בגזירת יון, וזהו 'לבדו' (=כד שמן) – (בקש יעקב אבינו) שיעשה נס לבניו (בשמן), וידליקו נרות חנוכה".

הנה, נמצאנו למדים מדברי ה"חתם סופר", שיעקב אבינו זכה ברוח קודשו להשיג את הצרה של גזירת המן בימי אחשוורוש וצרת גזירות היונים. ועל-כן והתפלל אל ה', שיושיע את בניו מצרות/גזירות אלו, על-ידי שיעשה להם נסים בחנוכה ופורים. (ע"פ "שבילי פנחס" להרה"ק פינחס פרידמן) "שתהא שלהבת עולה מאליה" (שבת כ', א')

פעם בליל ראשון של חנוכה היה ליל חורפי וסוער, והרבי ר' ברוך ממעזיבוז זיע"א הדליק את הנרות, וכאשר סים את אמירת "הנרות הללו", החלה השלהבת מהבהבת, עד שנעלמה פתאום, לעיניהם המשתאות של החסידים. כעבור דקות אחדות אורו פני הרבי, וכלם פיצו בשירת "מעוז צור", והרבי הבטיח ששלהבת הנר תחזור כשתסיים את שליחותה.

לעת חצות נראתה שוב השלהבת מהבהבת, עד שחזרה למקומה בנר כבראשונה. לאחר כמה רגעים נכנס לבית המדרש אחד החסידים שעל פניו ניכר שעבר עליו מאורע מסעיר, והאיש התחיל לספר: לפני כמה ימים יצאתי מביתי, במטרה לנסוע אל הרבי לימי החנוכה, נסעתי בימים ובלילות בלי לעצור, ולא נרתעתי מהרוחות והגשמים הסוערים. והכל כדי לזכות להיות אצל הרבי מוקדם ככל האפשר.

והנה, באחד הלילות התנפלו עלי שודדים ולקחוני למסתורם בתוך היער, והתחילו לחקור אותי, איזה עסקים יש לי, ומדוע אני נוסע ביער בשעת לילה מאוחרת, והיכו מכות נמרצות עד זוב דם. הסברתי להם שאני נוסע לרבי שלי, שם אני מתענג בענג רוחני, לכן אני ממחר בדרך, כדי להגיע הכי מהר שאוכל. בסוף אמר ראש השודדים: "נשחרר אותך, אבל דע לך, שהיער הזה הוא מסוכן ביותר, שאפילו שודדים מפקדים ללכת פה לבד, כי יש פה הרבה חיות טורפות, ואין לך סיכוי לצאת מפאן חי". אני, שעז רצוני להגיע אל הרבי דחף אותי להמשיך, החלטתי לצאת לדרך, טרם צאתי אמר לי ראש השודדים: "אני נותן לך מטפחת, ואם תגיע בשלום, השלך מטפחת זו לתוך בור הנמצא בצד הכניסה לעיר. ואם אנשי ימצאו את המטפחת אדע שהגעתי לשלום, ואז אפרק את החבורה הרעה הזו, ואחזור בתשובה שלמה".

יצאתי אל היער, והמשכתי בדרך, ולפתע שומעות אוזני יללות זאבים, ההולכות וקרבות. הסוס עמד על מקומו, ולא רצה לזוז מרוב פחד. חיל ורעדה עברו בעצמותי, בחושבי שבועוד דקות ספורות אני עלול להיות טרף לשיניהם החודות של הזאבים. עוד לא סימתי את מחשבותי, והנה לפתע הופיעה לפניי שלהבת קטנה, שהלכה והתקדמה. הסוס החל לצעוד בעקבות השלהבת, עד שיצאנו מהיער בשלום. כמוכן שבהגיעי העירה השלכתי את המטפחת, כבקשת השודד, ומיד פניתי הנה אל הרבי. החסידים, ששמעו את הסיפור הפלאי, מיד הבינו להיכן נעלמה השלהבת של נר החנוכה. **שבת שלום וחג אורים שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּתְנַף ה' אֱלֹהֶיךָ עֲלֶיךָ עַל כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ..."

על מנהג רבותינו הקדושים לתת **מים** תחת **השמן** בנרות חנוכה, אמר כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זיע"א לאחיו הגה"ק מבולגריה זיע"א, שמנהג זה יסודו בקדש מזקנו כ"ק מרן השר שלום מבעלזא זיע"א. והוסיף מרן מהר"א מבעלזא בדברי קודשו ואמר, שהטעם לכך הוא, כי **הנרות והאור** שלהם רומזים על התורה והמצוות, כמו שכתוב (משלי ו, כג): "**כי נר מצוה ותורה אור**". לכן נוהגים לתת **מים** תחת **השמן** בנרות, כי התורה נמשלת גם **למים**, כמו שכתוב (ב"ק יז): "**אין מים – אלא תורה, שנאמר: 'הוי כל צמא לכו למים...'**". אך הגה"ק מבולגריה זיע"א נתן למנהג זה טעם אחר, על-פי מה שאמרו חז"ל במדרש, שישראל נמשלים **לשמן**, והוא נבדל ועולה על-פני כל המשקין. כפי שכתוב במדרש (מדרש רבה שמות לו, א): "**ואתה תצוה, הדא הוא דכתיב (=זהו שכתוב) (ירמיה יא) 'זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך'... מה ראה (הנביא) ירמיה למשול אבותינו כזית? אלא, כל המשקין מתערבים זה בזה, והשמן אינו מתערב, אלא עומד. כך ישראל אינם מתערבים עם עובדי פוכבים, שנאמר (דברים ז): 'אלא תתחתן בם (=בגויים)... (ועוד), כל המשקים, אדם מערב בהם, ואינו יודע איזה תחתון ואיזה עליון. אבל השמן, אפילו אתה מערבו בכל המשקין שבעולם, הוא נתון למעלה מהן. כך אבותינו, בשעה שהיו עושים רצונו של מקום – נצבים למעלה מן העובדי פוכבים, שנאמר: 'ויתנף ה' אליך עליון על כל גויי הארץ...'**".

והנה, כידוע, כל מטרתם של **היונים** היתה להשפית את התורה מישראל, על-ידי שיתערבו ויתבוללו ישראל עם היונים, כמו שכתוב (תהילים קו, לה): "**ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם**". אולם, כמו **שהשמן** אינו יכול להתערב עם שאר המשקים שבעולם, ואף עולה הוא למעלה מעליהם – כך ישראל, המשולים **לשמן**, לא התערבו **ביונים**, אלא הבדילו עצמם מהם, ובזכות זה זכו לנצח את **היונים** ולהיות עליון על כל גויי הארץ. ולכן, נהגו רבותינו הקדושים לתת **מים** תחת **השמן** בנר חנוכה, כדי לרמוז בזה שישראל נמשלו **לשמן**, שעולה על כל המשקים, ועל-ידי זה נצחו את **היונים** והתעלו מעליהם.

ויש להעיר, שטעם זה כבר נזכר בספר "כף החיים" (או"ח סימן תר"ע, ס"ק לב'): "**ומה טוב להדליק בנרות הללו, כמו שנוהגין ברוב בתי הכנסיות שנותנים בהם מים ושמן למעלה, להורות על הנס... כי גבר (ו) ישראל, שנמשלו לשמן, על האומות שהם (נקראים) מים הזדונים**".

על-פי האמור, יאיר לנו להבין את עמק פונתו של משה רבנו, שקרא לבנו הבכור גרשום, ולבנו השני קרא אליעזר, כמו שכתוב: "...שם האחד גרשם, כי אמר גר הייתי בארץ נכריה, ושם האחד אליעזר, כי אלהי אבי בעזרי, ויצלני מחרב פרעה". ופרש רש"י, כי כשנודע לפרעה על דבר המצרי שהרג משה, בקש פרעה להרוג את משה בחרב, אך נעשה למשה נס, וצוארו נעשה כעמוד של שיש, וכך נצל.

והנה, צריכים אנו להבין ענין זה. והלא קודם בקש פרעה להרוג את משה רבנו (על שהרג את המצרי). ורק לאחר מכן, כאשר נצל משה מחרב פרעה, ברח הוא למדין. ומכאן, שקודם זכה משה להינצל מחרב פרעה, ורק לאחר מכן ברח לארץ נוכריה, למדין. אם כן, מה ראה משה רבנו לקרוא את שם בנו הראשון "גרשם, כי אמר גר הייתי בארץ נכריה"? ורק אחר-כך לקרוא לבנו השני "אליעזר, כי אלהי אבי בעזרי, ויצלני מחרב פרעה"? הרי, המאורעות היו, שקודם הוא נצל מפרעה. ולכן, היה צריך לקרוא לבנו הבכור **אליעזר**, "כי אלהי אבי בעזרי, ויצלני מחרב פרעה", ואילו לבנו השני היה צריך לקרוא "גרשם", כיון שלאחר מכן ברח למדין, לארץ נוכריה. על-כך אומר מרן האדמו"ר מהרי"ד מבעלזא זיע"א פירוש נפלא: הנה, כידוע, משה רבנו, גדל על ברכי פרעה, והסתובב בארמונות המלוכה כבן בית. ומרוב טוב שהיה לו בבית המלך, היה יכול בקלות לשפוח את מקור מוצאו. אולם, משה רבנו, בגדל קדושתו וברוח ה' שפעמה בקרבו, הרגיש גר בבית פרעה, וזכר תמיד שהוא

מבני אברהם יצחק ויעקב.

ולכן, בקש משה לתת שבח והודאה לה' יתברך, על שזכה לעמוד בקדושתו ולחנך את משפחתו על דרך ישראל סבא. ולכן, קרא את שם בנו הבכור "ג'רשם, כי אמר ג'ר הייתי בארץ נכריה". ומה שקרא לבנו השני אליעזר הוא כיון שהרגיש, שמה שזכה שה' הציל אותו מחרב פרעה הוא בזכות שתמיד הרגיש שהוא ג'ר בארץ נכריה. ומשום כך אמר הקב"ה למשה: "ואתה תצוה את בני ישראל, ויקחו אליך שמון זית נך" – דוקא אתה, משה, שגדלת על ברפי פרעה, בארמונות המלך, ובכל זאת זכית להיות מופרש ומובדל מן המצרים, כמו השמון, שמובדל וצף מעל פל המשקים – לכן, דוקא לך יאה ולך נאה לצות את ישראל: "ויקחו... שמון זית נך" – דהינו, שילמדו ישראל ממך (=ממשה) להיות כשמון, שמובדל וצף מעל כל המשקים. (ע"פ "שבילי פנחס" להרה"ק פינחס פרידמן) "אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח ונאמר אל אדני יש לנו אב זקן"

בשנה אחת, בעת שחל חנוכה בפרשת "ויגש", אמר הרה"ק רבי מרדכי מקאזמיר זיע"א אמרה נפלאה על הפסוק (בראשית מד', יט) "אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח ונאמר אל אדני יש לנו אב זקן". וכך אמר הרב: הנה, ידועה בגמרא (שבת כא) המחלוקת בין בית שמאי לבין בית הלל בסדר הדלקת נרות חנוכה. לדעת בית הלל, בהדלקת החנוכה צריך להיות "מוסיף והולך". דהינו, ביום הראשון מדליק נר אחד, ביום השני, שנים, וכן הלאה. ואילו לדעת בית שמאי צריך בהדלקה להיות "פוחת והולך". דהינו, ביום הראשון מדליק שמונה נרות, ביום השני שבעה נרות, וכן הלאה. והגמרא מביאה שם טעם לדבריה לכל שיטה. אולם, כידוע, נפסקה ההלכה כבית הלל, שבהדלקת החנוכה צריך שיהיה "מוסיף והולך". וזהו שרומז הפתוב, "אדני שאל את עבדיו". דהינו, הקב"ה שואל את עבדיו, הם בני ישראל, "היש לכם אב או אח?" דהינו, האם אתם סוברים כשיטת בית הלל, שהיא שיטת "אב" – שצריך להדליק בכל יום יותר נרות – ביום הראשון א' נרות, ביום השני ב' נרות, וכן הלאה. או שאתם סוברים לפי שיטת בית שמאי, שהיא שיטת א"ח – ביום א' מדליקין ח' (=8) נרות ביום השני שבעה, וכן הלאה.. ותשובת בני ישראל אל הקב"ה היא: "ונאמר אל אדני יש לנו אב זקן". דהינו, אנו פוסקים כשיטת הלל הזקן, שיטת א"ב להיות בכל יום מוסיפים והולכים..

"ומסרת... טמאים ביד טהורים. ורשעים ביד צדיקים. וזדים ביד עוסקי תורתך"

מסופר על רבי איסר זלמן מלצר צוק"ל זיע"א עבד ה' נאמן, שהיה מקהיל קהילות, וכהן פראש ישיבה בעיר סלוצק שבבילרוסיה, והיה במשך חייו נרדף על-ידי השלטונות, שהיו מתנגדים לכל דבר שריח קדושה ויהדות נודף ממנו. באחד הימים הופיע שוטר בישיבה, עם צו חתום, בו מתבקש הרב לסור לחקירה בתחנת המשטרה הקרובה. השוטר התנהג בגסות-רוח מרובה, והשתדל מאד לפגוע בכבודו של ראש הישיבה. בדרפס לתחנת המשטרה צעק השוטר על ראש הישיבה: "תרו לנפיש מייד!" ר' איסר זלמן ירד מהמדרכה והלך בשולי הכביש, אך השוטר התעקש וצעק: "בכביש אמרתי, באמצע הכביש!". והרב נאלץ ללכת באמצע הכביש. לאחר חקירה קצרה שוחרר הרב לביתו. אולם השוטר הנ"ל לא יצא נקי, ועוד באותו שבוע נפטר אחד מבניו, בר מינו. כעבור כמה ימים חלה בנו השני, ומצבו החמיר במהירות. אשתו, שהיתה חכמה, אמרה לו: "נראה לי שיד ה' פוגעת בנו מכיון שפגעת בכבודו של אותו ראש ישיבה. רוצ מהר אליו ובקש ממנו מחילה!". השוטר המפוחד רץ לרבה של סלוצק, ובקש את מחילתו בדמעות שליט. "אל דאגה!" אמר לו הרב, "תקבל על עצמך לא לפגוע יותר בשום יהודי, ובנדך יתפא לאלתר". וכך היה.

כשראו זאת תלמידיו נזפרו בעוד סיפורי מופת בהם תבע הקדוש ברוך הוא את עלבוננו של רבם ושאלוהו: "רבנו! איך זוכים לכך?" אך הוא לא ענה. לימים, התפרץ לחדרו של הרב יהודי ממרו בככי, והתלונן אודות קצין משטרה שהעליל עליו עליה קשה, וצפוי הוא למאסר של שש שנים. הרב קרא מיד לשלשה מבחירי תלמידיו, ובניחוד נדו והחרימו את אותו קצין, ולאחר מכן אמר הרב ליהודי: "לך לדרפך! תהיה רגוע! בעזרת השם הפל יסתדר!" ובאמת, כיומים לפני מועד המשפט, רכב אותו קצין על סוסו, ופתאום החל הסוס להשתולל, הפיל את אותו קצין מעליו, ורמס אותו למות. כמובן שהמשפט בוטל, שהרי העד המרכזי עבר מן העולם. ואף כאן שאלוהו תלמידיו: "רבנו, מדוע לצורך היהודי משתמש הרב בנידויים וחרמות, ואילו כשמדובר בך הנך מבליג ולא מחרים ומנדה?". "תשובה אחת יש לשתי שאלותיכם" – אמר להם הרב – "רק מחמת שאין אני מוחל על כבודו של אף יהודי, ותובע את עלבוננו בכל האמצעים העומדים לרשותי, כך הקב"ה תובע את עלבוננו ומעניש את רודפי, מידה כנגד מידה".

כך היו המכבים, שכל כונתם היתה להציל את ישראל מתרבות יון הרשעה, שגרמה להתיונות חלק מהעם. ומאחר ולא היתה להם שום נגיעה אישית, עשה להם ה' נסים ונפלאות, ותבע את עלבונם, ונצחו את היוונים. יהי רצון, שנזכה כלנו להיות דבקים באבינו שבשמים ובתורתו הקדושה תמיד כל הימים, וה' יתברך יתבע את עלבוננו מידי כל אויבנו ומכל מבקשי רעתנו, ויעשה עמנו נסים ונפלאות, כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, אמן כן יהי רצון.

שבת שלום וחג אורים שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

“רְנִי וְשִׁמְחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ נְאֻם ה'... הֵם כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי נִעוֹר מִמֶּעוֹן קָדְשׁוֹ”

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֶּץ (חֲנוּכָה)

(מתוך ההפטרה)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֶּץ (חֲנוּכָה)

עֶרֶב שַׁבַּת כּו' כִּסְלוֹ תשע"ד (29.11.13)

הַפְּטָרָה: "רְנִי וְשִׁמְחִי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנֵימָן מִמִּשְׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יְדוּת"

עַל פְּרֻשַׁתנוּ, פְּרֻשַׁת "מִקֶּץ", כּוֹתֵב ה' שְׁלֹטֵי הַגִּיבּוֹרִים" (הַגְּהוּת מְרֻדֵי "בְּמַה מְדַלִּיקִין"): "בְּרֹב הַשָּׁנִים חָל חֶג הַחֲנוּכָה בְּפְרֻשַׁת 'מִקֶּץ', וְסִימָנָךְ 'מִקֶּץ שְׁנָתִים', נוֹטְרִיקוֹן: שְׂמָאל נֵר תְּדַלִּיק יָמִין מִזְוָה (רֵאשִׁי תִיבוֹת שְׁנָתִים)... וְאֲנִי יוֹם טוֹב הַכּוֹתֵב, קִבְּלָתִי סִימָן אַחַר בְּפְרֻשַׁת 'מִקֶּץ': 'וְטַבַּח טַבַּח', ה-ח' מ'טַבַּח, וְהַתִּיבָה... וְהֵכֵן' הֵן אוֹתִיּוֹת חֲנוּכָה, וְסִמָּן (=מִכָּאן אֲסַמְכָתָא) לְסְעוּדוֹת שְׁעוֹשִׂים בְּחֲנוּכָה. וְאוֹתִיּוֹת 'וְטַבַּח טַבַּח' בְּגַמְטְרִיָּה מִד' (=44), כְּמוֹ (מִסְפָּר) הַנְּרוֹת (עַם הַשְּׁמַשׁ)".

אִם כֵּן, צְרִיכִים אֲנִי בִיאור עַל-כֵּן. שָׁכֵן, וְכִי מָה הַקָּשֶׁר שֶׁל פְּרֻשַׁת "מִקֶּץ" לְחֲנוּכָה?
תַּחֲלִילָה נִקְדִּים לְהַבִּיא חִידוּשׁ נִפְלָא מִמִּשְׁנַתֶּם הַטְּהוּרָה שֶׁל רַבִּי ל׳וֹי יִצְחָק מְבַרְדֵּי צ׳וֹב זִיע״א (הַ"קְדוּשַׁת ל׳וֹי"), וְרַבִּי יִשְׂרָאֵל, הַמְּגִיד הַקְּדוּשׁ מְקוֹזְנִיץ זִיע״א ("עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל"), עַל הַפְּתוּב בְּפְרֻשָּׁה (מג', לד'): "וַיִּשָּׂא (יוֹסֵף) מִשָּׂאת מֵאֵת פְּנֵיו אֶלֶהֶם, וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנֵימָן מִמִּשְׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יְדוּת".

וּבְאָרוֹ הַ"קְדוּשַׁת ל׳וֹי" וְ"עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל" וְאָמְרוּ, שְׂמָה שְׁנַתֶּן יוֹסֵף לְבְנֵימָן "חֲמֵשׁ יְדוּת", הַתְּכּוֹן יוֹסֵף עַל נִצְחוֹן הַחֲשֻׁמוֹנָאִים בְּמִלְחָמָתָם נֶגְדַּ הַיּוֹנִים, שְׂאֵז נִתְקִימוּ "חֲמֵשׁ יְדוּת", כַּנּוֹכַח בְּנוֹסַח "עַל הַנְּסִים": (1) "מִסְרַת גִּבּוֹרִים בֵּיד חֲלָשִׁים, (2) וְרַבִּים בֵּיד מְעֻטִים, (3) וְטַמָּאִים בֵּיד טְהוּרִים, (4) וְרַשְׁעִים בֵּיד צְדִיקִים, (5) וְזוּדִים בֵּיד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ".

וּכְפִי דְבָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: "וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנֵימָן מִמִּשְׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יְדוּת". הִנֵּה, יְדוּעַ, שִׁישְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁוֹ מְכַנִּים בְּשֵׁם 'יָמִין', וְכֵן, כָּל הַשְּׁפָעַת הַשְּׁפָעַת הַטּוֹב אֲשֶׁר מוֹשְׁפָע לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יָמִין, וְהַשְּׁפָעַת שְׂאֵר הָאוֹמוֹת הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׂמָאל. וְהִנֵּה, בְּנֵס חֲנוּכָה גְּבַרְהָ יֵד יִשְׂרָאֵל עַל הָאוֹמוֹת עַל-יְדֵי שְׂגִבְרָה יֵד יָמִין עַל יֵד שְׂמָאל. וְזוֹהוּ 'וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנֵימָן', שֶׁהוּא מְרוֹמְזוֹ עַל נֵס חֲנוּכָה. כְּלוּמַר, (בְּנֵימָן) בֵּין יָמִין, שְׂאֲנוּ (=יִשְׂרָאֵל) נִקְרָאִים 'בְּנִים' לְמָקוֹם, אֲנוּ בְּבְחִינַת יָמִין. 'מִמִּשְׂאת כָּלֶם' - הִינּוּ, מִשְׂאֵר הָאוֹמוֹת. 'חֲמֵשׁ יְדוּת' - הִינּוּ, (1) מִסְרַת גִּבּוֹרִים בֵּיד חֲלָשִׁים, (2) וְרַבִּים בֵּיד מְעֻטִים, (3) וְטַמָּאִים בֵּיד טְהוּרִים, (4) וְרַשְׁעִים בֵּיד צְדִיקִים, (5) וְזוּדִים בֵּיד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ - בְּאֵלוֹ חֲמֵשׁ גְּבַרְהָ יֵד יָמִין".

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף תְּבַלִּין עַל מָה שְׁכַתּוּב: "וַיִּרְא יוֹסֵף אֶתֶם אֵת בְּנֵימָן וַיֹּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ הֵבֵא אֶת הָאֲנָשִׁים הַבְּיָתָה וְטַבַּח טַבַּח וְהֵכֵן כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים בְּצַהָרִים". שֶׁהִנֵּה, כְּבָר לְמַדְנּוּ מִדְּבָרֵי הַ"שְּׁלֹטֵי הַגִּיבּוֹרִים", שְׂיוֹסֵף עָשָׂה הַכְּנָה לְחֶג הַחֲנוּכָה, וְעִנֵּן זֶה גְרַמְזוֹ בְּפְתוּב: "וְטַבַּח טַבַּח", ה-ח' מ'טַבַּח, וְהַתִּיבָה 'וְהֵכֵן' הֵן אוֹתִיּוֹת חֲנוּכָה. וְלָכֵן, נִפְלָא מָה שְׁנַתֶּן יוֹסֵף לְבְנֵימָן בְּסְעוּדָה זוֹ "חֲמֵשׁ יְדוּת". שָׁכֵן, כָּאֵן עָשָׂה הַכְּנָה לְנִצְחוֹן הַחֲשֻׁמוֹנָאִים עַל הַיּוֹנִים בְּ"חֲמֵשׁ יְדוּת".

וְעַתָּה, בָּא וְרָאֵה, שְׁלִפֵי דְבְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים יִפְתַּח לָנוּ פֶּתַח לְהַבִּין אֵת מְעֻשֵׁיו הַנִּשְׁגָּבִים שֶׁל יוֹסֵף הַצְּדִיק, שְׁבַחְתָּר לְתַת לְבְנֵימָן פְּעֻמִּים מִתְּנוּת: פְּעַם רֵאשׁוֹנָה בְּפְרֻשַׁתנוּ, בְּסְעוּדָה: "וַיִּשָּׂא (יוֹסֵף) מִשָּׂאת מֵאֵת פְּנֵיו אֶלֶהֶם, וְתָרַב מִשָּׂאת בְּנֵימָן מִמִּשְׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יְדוּת".

וּפְעַם שְׁנִיָּה בְּפְרֻשַׁת "וַיִּגַּשׁ" (לְאַחַר שְׁנַתְּגָלָה יוֹסֵף לְאַחִיו), כְּפִי שְׁכַתּוּב: "לְכֻלָּם נָתַן לְאִישׁ חֲלָפוֹת שְׂמֻלָּת וּלְבְנֵימָן נָתַן... חֲמֵשׁ חֲלָפַת שְׂמֻלָּת".

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עִנֵּן זֶה. שָׁכֵן, מָה רָאָה יוֹסֵף לְתַת לְבְנֵימָן פְּעֻמִּים מִתְּנוּת ("חֲמֵשׁ יְדוּת" וְ"חֲמֵשׁ חֲלָפַת שְׂמֻלָּת")?
נִרְאָה לְבָאָר זֹאת עַל-פִּי מָה שְׂגָלוֹ לָנוּ חו"ל בְּגַמְרָא, שֶׁהַטַּעַם לְכַךְ שְׁנַתֶּן יוֹסֵף לְבְנֵימָן חֲמֵשׁ חֲלָפוֹת שְׂמֻלָּת הוּא כְּדִי לְרַמּוֹז עַל מְרֻדֵי הַיְּהוּדִי (שְׁהִיָּה מִשְׁבֵּט בְּנֵימָן), שְׂיִצָּא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּחֲמֻשָּׁה בְּגָדִים: "תִּכְלַת וְחוֹר וְעֻטְרַת זֶהָב גְּדוּלָּה וְתִכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגָּמָן". וּכְפִי שְׁכַתּוּב בְּגַמְרָא (מְגִילָה טז): "אָמַר רַבִּי בְנֵימָן בְּרַ יִפְתָּ: רָמּוֹז רָמּוֹז לּוֹ (יוֹסֵף)

לבנימיין), שעתיד לצאת ממנו בן, שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות. ומנו? מרדכי, דכתיב, 'ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, (1)תכלת (2)וחור (3)ועטרת זהב גדולה (4)ותכריך בוץ (5)וארגמן'.

ולכאורה קשה כאן. הלא יוסף כבר נתן לבנימיין "חמש ידות" בסעודה שהכין לפני שהתגלה לאחיו. אם כן, מדוע הוסיף ונתן לבנימיין עוד חמש חליפות שמלות?

אך לפי מה שבארו ה"קדושת לוי" וה"עבודת ישראל", מתבאר הענין היטב. שכן, מה שנתן יוסף לבנימיין בתחילה "חמש ידות", היה הכנה לנצחון החשמונאים על היונים בחנוכה. ומה שנתן יוסף לבנימיין בפעם השניה "חמש חלפת שמלות", הוא עשה בכך הכנה לגס פורים, שהיה על-ידי מרדכי היהודי, שהיה משבט בנימיין, ש"יצא (לאחר ביטול גזירת המן) מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות (1) תכלת (2) וחור (3) ועטרת זהב גדולה (4) ותכריך בוץ (5) וארגמן". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף(=נחש) ושים אתו על נס והיה כל הנשוד וראה אתו וחי"

הרה"ק בעל ה"פני מנחם" זיע"א אמר פעם בעת הדלקת נרות חנוכה, ששמע מאביו הרה"ק, בעל ה"אמרי אמת" זיע"א, שהפסוק (במדבר כא, ח) "ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף(=נחש) ושים אתו על נס והיה כל הנשוד וראה אתו וחי", מרמז על שלשת הברכות שמברכים בנר הראשון של חנוכה. הא כיצד? הנה, "עשה לך שרף", שרף מלשון **אש**, לרמז על ברפת הדלקת הנר, "**להדליק** נר חנוכה". והכתוב "ושים אתו על נס" מרמז על ברפת "שעשה נסים". ואילו "וחי" מרמז על ברפת "שהחינו". ומה הקשר בין הפסוק לבין חג החנוכה?

וגש לומר, שהנה, כתוב בגמרא (שבת כא) - "פתילות ושמן, שאמרו חכמים (ש)אין מדליקין בהן בשבת, (כו)מדליקין בהן בחנוכה..." - דחינו, כאן רמזו חז"ל על נשמות ישראל, שהן בבחינת נרות, כמו שכתוב (משלי כ, כז): "נר ה' נשמת אדם". ולכן: "**פתילות ושמן**" - אלו נשמות ישראל. "שאמרו חכמים (ש)אין מדליקין בהן בשבת" - דחינו, שאין להן תיקון בשבת - מכל מקום "מדליקין בהן בחנוכה..." - למרות זאת, על-ידי מצות הדלקת נר חנוכה יש לנשמות אלו תיקון בחנוכה. שכן, בחנוכה מוריד הקב"ה את שכינתו למטה, כדי להאיר ולתקן נשמות אלו.

וצריך לדעת, ש"**הדלקה** עושה מצוה... ולא הנחה" (שבת כא), ועל-כן לא להניח למצוה זו, אלא אדרבה צריך "**הדלקה**". שכן, ניצוץ אחד יכול להבעיר **שלהבת גדולה** בנשמה של יהודי אפילו שאין לה כביכול תיקון, ועל-כך רמז הכתוב "והיה כל הנשוד וראה אתו וחי". דחינו, אפילו מי שכבר "**נשוד**", שהכישו "הנחש(=היצר הרע)", "והארס" בתוכו השחית וקלקל הרבה את נשמתו. מכל מקום בחנוכה יכול למצוא תיקון ולהתקרב לחי העולמים, וזה "וראה אתו וחי" - שיזכה על-ידי תשובתו ותיקונו לראות אתו(= את פני המלך, הוא חי העולמים).

צריך לדעת שחנוכה היא זמן של השפעות טובות

הרה"ק, בעל ה"ישמח ישראל" זיע"א אומר, שחנוכה הוא זמן של פקידת עקרות. ואילו הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א אומר, שהזקוק לרפואה, יכול לפעול ולהשיגה בחנוכה, שכן, "מלך רופא נאמן" (=518) הוא בגמטריה "**להדליק נר חנוכה**" (=518), ולכן חנוכה הוא זמן המשכת הרפואה.

וכן מובא בספר "שפתי ראם", שבחנוכה נפתח בשמים פתח המשפיע השפעות לכלל ישראל, ולכן יכולים ישראל להיושע בהרבה ענינים בימים הללו. והשם "חנוכה" מרמז על-כך, שכן, חנוכה הוא אותיות "חנו כה". דחינו, בזמן זה שורה וחוה ברפת כהנים, המתחלת בתיבה "כה תברכו" - ששם נמצאו כל מיני ברכות לכלל ישראל. בענין זה מסופר, שפעם אחת בחנוכה, הגיע אל הרה"ק מהר"י מבעלזא זיע"א חסיד אחד, שהיה בעל חולי וסבל כאשר נכנס אל הרב, פנה אליו הרבי ושאל אותו על אודות בריאות גופו. השיבו החסיד ואמר: הרופאים אומרים לי, שלוו היה עכשיו מזג אויר נאה כבחדש "מאי" (שזה פידוע תחילת הקיץ), אזי היה מזג האויר הזה היה רפואה טובה עבורי. ענה הרבי ואמר: הרי שנינו בגמרא (שבת כא): "מאי חנוכה?"... והנה זה פלא - באותו היום נשתנו סדרי בראשית ובשיא ימי הכפור של גאלציה, נשתנה פתאום מזג האויר לכמה ימים טובים נאים. ויהי הדבר לשיח בפני כל. ומני אז לא ידע יותר אותו חסיד כל חולי ומכאוב.

שבת שלום וחס אורים שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"רְנִי וְשִׁמְחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָּא וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְךָ נָא... הִסּוּ כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי נִעֲזַר מִמֶּעוֹן קִדְשׁוֹ"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעָה: מִקֶּץ (חֲנוּכָה)

(מֵתוּךְ הַהִפְטָרָה)

פְּנִינֵי הַשְּׁבֻט: 16:03

יְצִיאַת הַשְּׁבֻט: 17:14

עֶרֶב שַׁבַּת כּו' כִּסְלוֹ תִשְׁע"ד (29.11.13)

הַפְּטָרָה: "רְנִי וְשִׁמְחִי" (לְקַבֵּל הַעֲלוֹן בְּדוּא"ל שֶׁלַּח הוֹדְעָה ל־ moshe45@bezeqint.net) (הוֹמָנִים לְפִי הַעִיר חִיפָה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה" יֵשׁ לְכֹן בְּשֵׁם "נַחֵל"

עַל הַפְּתוּב "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה" כְּתוּב הַמְּקוּבָּל הָאֱלֹקִי, בְּעַל הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת": "וַיֵּצֵא" – רֵאשִׁי תִיבוֹת "וַיֵּרָא יַעֲקֹב צוֹרֵת אֱלֹף". וְנִתְיַגְעוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים לְבָאֵר אֵת עֵמֶק כְּוַנְתּוֹ שֶׁל הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת": וְכִי אֵיזָה אוֹת אֱלֹף רָאָה יַעֲקֹב אֲבִינוּ?

נִרְאָה לְבָאֵר עֲנִין זֶה עַל-פִּי מָה שֶׁכְּתוּב בְּמִדְרָשׁ "אוֹתֵיּוֹת דְּרַבִּי עֲקִיבָא" (הוּבָא בְּפִירוּשׁ "לְקוּטֵי אוּרוֹת" עַל תְּהִלִּים צַג), שֶׁלְּפָנֵי שְׂבָרָא הַקַּב"ה אֵת הָעוֹלָם, הֵיטָה הָאוֹת א' נִקְרָאת "אָף", וְלֹא "אֱלֹף" כְּפִי שְׂאֲנוּ קוֹרְאִים לָהּ כִּיּוֹם. וְרָאָה הַקַּב"ה שְׂאֵין הָעוֹלָם יְכוּל לְהִתְקַיֵּם בְּ"אָף", שֶׁהוּא לְשׁוֹן כְּעֵס וְחֻמָּה (שְׁזֶה מִידַת הַדִּין) – לְכֹן הוֹסִיף אֵת הָאוֹת ל' בְּתוֹךְ הַ"אָף", כְּדִי לְרַמֵּז לָנוּ, שְׁעַל-יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּבַחֲבִיבַת ל' (=לְמַד, מְלִשׁוֹן לִימוּד), מִתְבַּטֵּל הַ"אָף" וְנִעֲשֶׂה "אֱלֹף". אֲבָל, אִם חָס וְחָלִילָה מִבְּטָלִים אֵת לִימוּד הַתּוֹרָה, מִסְתַּלְקֵת הָאוֹת ל', הַרוּמְזוֹת לִלְימוּד, וְנִשְׁאַר הַ"אָף", שֶׁהוּא מִידַת הַדִּין (מְלִשׁוֹן "חֲרוֹן אָף").

כְּדִי לְהַבִּין עֲנִין זֶה בִּיתֵר שְׂאֵת, נִקְדִּים לְהַבִּיא מָה שְׂמוּבָא בְּסִפְר "הַתְּמוּנָה", שֶׁהָאוֹת ל' רוּמְזוֹת בְּצוֹרֵתָה עַל שְׂמוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרֵךְ. שְׂפָן, הָאוֹת ל' מוֹרְפֶבֶת מִהָאוֹת כ', וּמִהָאוֹת ו' עַל גְּבֵה, שֶׁהֵם בְּגִימַטְרִיָּה 26 – שֵׁם "הוּיָה" בְּרוּךְ הוּא. וְהֵנָּה, מֵאַחַר וַיְדוּעַ שְׂשֵׁם "הוּיָה", בְּרוּךְ הוּא, הוּא שֵׁם מִידַת הַרְחָמִים – נִמְצָא, שֶׁהָאוֹת ל' רוּמְזוֹת לִלְימוּד הַתּוֹרָה, וְגַם לְשֵׁם "הוּיָה", שֶׁהוּא שֵׁם הַרְחָמִים.

לְפִי זֶה מְבוֹאֵר הֵיטֵב עֲנִין הָאוֹת ל', הַנִּמְשַׁכֵּת עַל-יְדֵי הַלִּימוּד וּמִבְטָלֵת אֵת הַ"אָף", שֶׁהוּא מִידַת הַדִּין. שְׂפָן, עַל-יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה מִמְשִׁיכִים אֵת הָאוֹת ל', הַרוּמְזוֹת לְשֵׁם "הוּיָה", לְתוֹךְ הַ"אָף", וְנִעֲשֶׂה מִזֶּה "אֱלֹף", וְעַל-יְדֵי כֶּךָ נִמְתַּק הָאָף/הַדִּין עַל-יְדֵי הַרְחָמִים.

בְּ"לְקוּטֵי אוּרוֹת" (תְּהִלִּים צַג) מוּבָא פִירוּשׁ עַל-פִּי מָה שְׂאֲמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קִהְלֵת): "אָף חֲכָמֵי עֲמֻדָה לִי". וּפִרְשׁ הַמִּדְרָשׁ (יִלְקוּט קִהְלֵת): "אָף חֲכָמֵי עֲמֻדָה לִי" – אָמַר שְׁלֹמֹה: תּוֹרָה שֶׁלְּמַדְתִּי בְּאָף עֲמֻדָה לִי". דְּהִינוּ, אוֹמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ: עַל-יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה שֶׁלְּמַדְתִּי בְּמִסִּירוֹת-נַפְשׁ הַמְשַׁכְתִּי אֵת הָאוֹת ל' בְּתוֹךְ הָאָף, וְנִעֲשֶׂה מִזֶּה "אֱלֹף", וְעַל-יְדֵי כֶּךָ נִהְפָּכָה לִי מִידַת הַדִּין לְמִידַת הַרְחָמִים. וְלָכֵן אָמַר שְׁלֹמֹה (שִׁיר הַשִּׁירִים ח', יב): "הָאֱלֹף לָךְ שְׁלֹמֹה". דְּהִינוּ, עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁלְּמַד בְּמִסִּירוֹת-נַפְשׁ, הַמְשִׁיךְ אֵת הַ"ל' בְּתוֹךְ הָאָף, וְנִעֲשֶׂה מִזֶּה צִירוּף "אֱלֹף", שֶׁהוּא הַמְתַּקֵּת הַדִּין לְמִידַת הַרְחָמִים.

לְפִי זֶה מְבוֹאֵר מָה שֶׁכְּתוּב הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת": "וַיֵּצֵא" – רֵאשִׁי תִיבוֹת "וַיֵּרָא יַעֲקֹב צוֹרֵת אֱלֹף" – יַעֲקֹב אֲבִינוּ רָאָה צוֹרֵת "אֱלֹף" בְּמִלּוּאָהּ, אֲשֶׁר בָּהּ הָאוֹת ל' רוּמְזוֹת כְּאֲמוֹר עַל לִימוּד הַתּוֹרָה בְּמִסִּירוֹת-נַפְשׁ, הַהוֹפְכֵת אֵת הַ"אָף" לְ"אֱלֹף", וּמְמַתִּיקָה אֵת הַדִּין לְרְחָמִים. ("אֱלֹף" הוּא גַם לְשׁוֹן לִימוּד כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (אִיּוֹב ל'ג' ל'ג') "וְאֵאלֹפִי חֲכָמָה") וְלָכֵן, כְּאֲשֶׁר יֵצֵא מִבֵּיתוֹ, שֵׁם יֵשֵׁב בְּמִנוּחָה עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה (לְלַכֵּת חֲרָנָה לְבֵית לָבֵן הָאֲרָמִי), הַתְּעַכֵּב בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר, וְלַמַּד שֵׁם תּוֹרָה יד'(=14) שָׁנִים מֵתוֹךְ הַדְחָק, וְעַל-יְדֵי כֶּךָ הַמְשִׁיךְ אֵת הָאוֹת ל' לְ"אָף", כְּדִי לְהַמְתִּיק אֵת מִידַת הַדִּין הַמְתוּחָה עָלָיו, בְּבוֹרְחוֹ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אַחִיו (הַרוּצָה לְהוֹרְגוֹ). וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב בְּחִלּוּם יַעֲקֹב: "וְהֵנָּה ה' נֹצֵב עָלָיו" – שְׁעַל-יְדֵי לִימוּד הַתּוֹרָה יד' שָׁנִים הַמְשִׁיךְ אֵת הָאוֹת ל', שְׂרוּמְזוֹת לְשֵׁם "הוּיָה", וְעַל-יְדֵי כֶּךָ – "ה' (=שֵׁם הַרְחָמִים) נֹצֵב עָלָיו" – כְּדִי לְהַמְתִּיק לוֹ אֵת הָאָף(=הַכְּעַס, הַדִּין) לְרְחָמִים.

(וַיֵּשׁ לְוֹמֵר, שְׁזֶהוּ מָה שְׂרוּמוֹז הַכְּתוּב (אִיּוֹב ל'ג' ל'כ'): "אִם יֵשׁ עָלָיו מִלְאָךְ מִלִּיךְ אֶחָד מִנִּי אֱלֹף, לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרוּ, וַיַּחֲנֵנוּ וַיֵּאמֶר פְּדֻעֵהוּ מִרְדַּת שְׁחַת". דְּהִינוּ, אִם יֵשׁ לוֹ (=לְאָדָם) מִלְאָךְ אֶחָד שֶׁמִּמְלִיךְ עָלָיו בְּבֵית הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה. וְאוֹתוֹ מִלְאָךְ אוֹמַר שֵׁם, שְׂאָדָם זֶה הוּא "מִנִּי אֱלֹף" – כְּלוֹמֵר, לְמַד תּוֹרָה בְּמִסִּירוֹת-נַפְשׁ, וְהִפָּךְ "אָף" לְ"אֱלֹף" – הֵנָּה, עַל-יְדֵי כֶּךָ הוּא פּוֹדֵה וּמְצִיל אוֹתוֹ "מִרְדַּת שְׁחַת").

ויש לומר, שהחשמונאים הקדושים, שמסרו את נפשם כדי לעסוק בתורה הקדושה בסתר, הצליחו להמשיך את האות **ל'** לתוך ה'**אף**', ועל-ידי כך להפוך את ה'**אף**' ל'**אלף**', ולהמתיק את הדינים מעליהם – ועל-ידי כך גברו על היונים, שבקשו לעקור את אור התורה מישראל.

על-פי האמור מבואר גם מה שכתב האר"י ז"ל, שבשעת ברכת **"להדליק נר חנכה"** יש לכוון בשם **"נחל"** – ראשי התיבות של **"נצר חסד לאלפים"**. שכן, כידוע, החשמונאים שנלחמו נגד היונים היו מעטים מול רבים, חלשים מול גיבורים. אבל, הסיבה לכך שהם זכו לגס הגדול של ניצחון במלחמתם ביונים היא מחמת גדל מסירות נפשם על לימוד התורה הקדושה, כפי שכתב ה"חתם סופר": **"כאשר ירים משה ידו" – דהינו, כאשר התלמיד החכם מרים את ידו בפלפולה/במלחמתה של תורה – אז "וגבר ישראל".** ולכן, למרות גזירות היונים **"לשכחם תורתך"**, לא רק שלא בטלו החשמונאים את לימוד התורה, אלא להיפך – עוד הוסיפו בלימודה ופלפולה – ועל-ידי כך המשיכו **ל'** לתוך ה'**אף**' (=הכעס) שהיה על ישראל (שהתרחשו אז בלימוד התורה), והפכו את ה'**אף**' ל'**אלף**', ובכך המתיקו את הדינים מעל ישראל. וזהו **"נחל"** – ראשי התיבות של **"נצר חסד לאלפים"**: הקב"ה נצר/שומר חסד **"לאלפים"** – לאלה שמוסרים את נפשם על התורה הקדושה, ועל-ידי כך הופכים את ה'**אף**' ל'**אלף**'.

לכן צריך לכוון בשעת הדלקת הנרות **"להדליק נר חנכה"** – **"נחל"** – ראשי התיבות של **"נצר חסד לאלפים"**, כדי שנוזפה ללכת גם אנו בדרך החשמונאים – לקבל על עצמנו לעסוק במלחמתה של תורה, כדי להפוך **"אף"** ל'**אלף**', ועל-ידי כך יחלש כח אומות העולם, וממילא יתבטלו כל המלחמות, ונוזפה לקבל את משיח צדקנו, במהרה בימינו, אמן. (על פי **"אורה של תורה"** להרה"ק פינחס פרידמן) **"ונספר לו ויפתר לנו את חלמתינו... ויהי כאשר פתר לנו כן היה"**

אמרו חז"ל (ברכות נה, עב): **מנין שכל החלומות הולכין אחרי הפה?** – שנאמר: **"ויהי כאשר פתר לנו כן היה"**, ומביאה הגמרא את הסיפור על בר הדיא, שאשתו הלכה לרבי אליעזר ואמרה לו: ראיתי בחלום שהעליה, במדרגה השנייה שבביתי, נבקעה. אמר לה רבי אליעזר: **תתעברי ותלדי בן זכר.** וכך היה, שנתעברה וילדה בן זכר. וכך היה גם בפעם השנייה שחלמה את אותו החלום, והלכה שוב לרבי אליעזר, ושוב פתר לה את חלומה – שתתעבר ותלד בן זכר.

בפעם השלישית שחלמה אותו החלום, הלכה שוב לרבי אליעזר, ולא מצאה אותו. ספרה את החלום לתלמידיו, שאמרו לה: **תקברי את בעלך.** וכך היה, שמת בעלה. שמע זאת רבי אליעזר, ואמר להם: **הרגתם איש! מפיון שהחלום הולך אחר הפתרון,** כפי שאמר רבי יוחנן: **כל החלומות הולכין אחרי הפה.** נשאלת השאלה: אם פתרון החלומות הולך אחר הפה, הרי חרטומי מצרים וחכמיה כבר פתרו את החלום לפרעה, לפני שהגיע יוסף ופתר לו את החלום. אם כן, מדוע לא התגשם פתרונם של החרטומים, אלא רק פתרונו של יוסף?

אלא, אמרו חז"ל, **שלפה יש כח רוחני עצום וחזק,** והוא יכול לשנות דברים, ולקבוע דברים אחרים. וככל שהאדם הוא יותר רוחני(טהור וקדוש) כך יש לפיו כח השפעה חזק יותר. לכן חשוב גם מי הוא פותר החלום. כיון שאם פותר החלום הצליח לטהר את גופו ולהעלותו לדרגה רוחנית גבוהה יותר, כך כח הדיבור שלו משפיע יותר. וכך גם בפתרון חלום פרעה: אף-על-פי שחרטומי מצרים וחכמיה פתרו את חלום פרעה לפני יוסף, לא השפיעו בפיהם כמלוא הנימה על פתרון החלום, שכן, מדרגתם הרוחנית היתה נמוכה מאד, ואילו הפה הקדוש והטהור של יוסף, שהיה במדרגה רוחנית גבוהה מאד, הוא זה שקבע את פתרון החלום, וכך אכן היה. (אור חדש) **"ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו" (מב, ח)**

הפרופסור דניאל חבולסון (1819-1911) היה יהודי מומר(=מתנצר) שמלא מטעם המלכות תפקיד של צנזור ראשי על הספרים העבריים שיצאו לאור ברוסיה הצארית. חרף מעשהו הנפשע של המרת דת אבותיו, עמד דניאל בקשרי מכתבים עם כמה מרבני רוסיה, ונהג לחתום על אגרותיו אלה בשם **"יוסף"**, שמו כפי שהיה קודם שהוטבל לנצרות. מספרים עליו, שהרבה לעשות טובות ליהודים, ונהג לומר בבדיחות הדעת: **"אלהי, עד שלא נוצרתי(=קודם שהתנצרתי) איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי, כאילו לא נוצרתי..."** כאשר חגג הוא יובל, שלחו לו קהילות רבות מכתבי-ברכה. גם אנשי קהילת בריסק רצו לשלוח מכתב ברכה, אך ר' חיים סולוביצ'יק, שכהן פרב העיר, התנגד בחריפות לקיום קשר עם דניאל המומר. כשנודע הדבר לדניאל, שלח אל ר' חיים מכתב קצר, ובו פסוק אחד: **"ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו"**. השיב לו ר' חיים, אף הוא בקצרה: **שם מכרו האחים את יוסף, ואילו כאן "מכר" יוסף את עצמו...** **שבת שלום וחס אורים שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

”רְנִי וְשִׁמְחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ נָא... הֵם כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי נִעוֹר מִמֶּעוֹן קְדָשׁוֹ”

🕯️🕯️ **פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֵּץ** (חֲנוּכָה)

(מתוך ההפטרָה)

זְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:14

עֲרַב שַׁבַּת כּו' כִּסְלוֹ תשע"ד (29.11.13)

הַפְּטָרָה: "רְנִי וְשִׁמְחִי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

”בְּנֵי צִיּוֹן”

”כִּי נַחֵשׁ יִנְחָשׁ”

יְדוּעַ וּמְפֹרָסִם, שְׁפָרְשֵׁת ”מִקֵּץ” נוֹפֶלֶת תְּמִיד בְּחֲנוּכָה, וּבִסְפָרִים הַקְּדוּשִׁים מְבוֹאָר, שֶׁהֵטַעַם לְכֹךְ הוּא, כִּי פְּגִישַׁת הַשְּׁבֵטִים עִם יוֹסֵף הִיְתָה בְּחֲנוּכָה (כְּאֲשֶׁר נִפְגְּשׂוּ בַּפְּעַם הַשְּׁנִיָּה).

עֲנִין זֶה נִרְמַז בְּפָסוּק בְּפָרְשָׁה (מג', טו'): ”וַיֹּאמֶר (יוֹסֵף) לְאֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ, הִבֵּא אֶת הָאֲנָשִׁים הַבְּיָתָה וְטַבַּח טַבַּח וְהָכֵן כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ”. הֵנָּה, ה-”ח” שֶׁל ”טַבַּח” עִם ”וְהָכֵן” הֵם אוֹתִיּוֹת ”חֲנוּכָה”.

יִתְכַּן לְבָאֵר עֲנִין זֶה גַם עַל-פִּי מַעֲשֵׂה יוֹסֵף, שֶׁהִנִּיחַ אֶת הַגְּבִיעַ בְּאִמְתַּחַת בְּנִימִין. שֶׁהָרִי, צְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מִדּוּעַ הִנִּיחַ יוֹסֵף דּוֹקָא גְבִיעַ, וְלֹא כָּלִי אַחֲרָ?

אוֹמֵר עַל-כֵּךְ הַ”מְגִלָּה עֲמוּקוֹת” (”וְאֶתְחַנֵּן”, אִפְּן קַעֲב): הֵנָּה, יְדוּעַ שֵׁישָׁנָן יג'(=13) מִידוֹת הַרְחָמִים (”ה”, ה', אַל, רְחוּם, וְחַנוּן, אַרְךָ אַפִּים...”). וְהִיּוֹת ו-יג' מִידוֹת אֵלוּ הֵן חֲסָדִים גְּדוּלִים, לְכֵן הֵן נַחֲשׁוֹת ל-יג' מִידוֹת שֶׁל חֲסָד. וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַ”מְגִלָּה עֲמוּקוֹת”, שֶׁ”חֲסָד” הוּא בְּגַמְטְרִיָּה עֵב'(=72). וְהֵנָּה, יוֹסֵף הַצַּדִּיק רָצָה לְהִמְשִׁיךְ עַל הַשְּׁבֵטִים אֶת הַנְּהַגַּת יג' מִידוֹת הַחֲסָד וְהַרְחָמִים, כְּדֵי שִׁיתְכַּפֵּר לָהֶם חֲטָא מְכִירָתוֹ, וְלְכֵן הִנִּיחַ אֶת הַגְּבִיעַ בְּאִמְתַּחַת בְּנִימִין. שְׁכֹן, ”גְּבִיעַ” הוּא אוֹתִיּוֹת יג' עֵב' – כְּדֵי לְרַמֹּז לְאֲחִיו עַל יג' פְּעָמִים חֲסָד. וְהֵנָּה, לְפִי הַמְּבוֹאָר, הִיּוֹת וְהַפְּגִישָׁה שֶׁל הַשְּׁבֵטִים עִם יוֹסֵף הִיְתָה בְּחֲנוּכָה, וּבְחֲנוּכָה מִתְעוֹרְרִים יג' מִידוֹת הַרְחָמִים (כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוּ בְּפָרְשַׁת ”וַיִּשָּׁב”). לְכֵן, הִנִּיחַ יוֹסֵף הַצַּדִּיק אֶת הַגְּבִיעַ בְּאִמְתַּחַת הַשְּׁבֵטִים, כְּדֵי לְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם אֶת יג' מִידוֹת הַרְחָמִים, עַל שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ.

לְפִי זֶה יוֹבֵן גַּם מָה שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף: ”וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף... הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי נַחֵשׁ יִנְחָשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי”. ”נַחֵשׁ”, רִאשִׁי תִיבוֹת: נְרוֹת חֲנוּכָה שְׁמוֹנָה. ”יִנְחָשׁ”, רִאשִׁי תִיבוֹת: נְרוֹת חֲנוּכָה שְׁמוֹנָה יָמִים – שֶׁרַמְזוּ לָהֶם יוֹסֵף, שֶׁמָּה שֶׁנָּתַן אֶת הַגְּבִיעַ בְּאִמְתַּחַתוֹ שֶׁל בְּנִימִין, הוּא כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת יג' מִידוֹת הַרְחָמִים בְּשְׁמוֹנַת יָמֵי הַחֲנוּכָה. ”תָּנוּ רַבָּנָן: גֵּר חֲנוּכָה – מְצוּהָ לְהִנִּיחַ עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ... וּבִשְׁעַת הַסַּכָּנָה מִנִּיחָה עַל שַׁלְחָנוֹ וְדִיּוֹ”

יְדוּעַ וּמְפֹרָסִם בִּסְפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שֵׁישׁ שְׁנֵי סוּגִים שֶׁל אֲנָשִׁים בְּיִשְׂרָאֵל: יֵשׁ אָדָם שֶׁמִּתְבּוֹדֵד בֵּינוּ לְבֵין קוּנוֹ, מְזַכֵּר אֶת עֲצֻמוֹ, וְעוֹלָה מְעֵלָה מְעֵלָה בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדַת ה'. וַיֵּשׁ אָדָם שֶׁאֲמַנָּם מְזַכֵּר אֶת עֲצֻמוֹ, אֶךְ אֵינוּ דוֹאֵג רַק לְעֲצֻמוֹ, אֲלֹא יוֹצֵא לְחוּץ אֶל הָעַם, כְּדֵי לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה, וּלְקַרְבָּם לְעַבּוֹדַת ה'.

אִם כֵּךְ, צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, הָאֵם בְּאִמְתַּת רִאשִׁי לְאָדָם לְצִאֵת מ-ד' אֲמוֹת שֶׁל הֶלְכָה, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת רְשָׁעִים שֶׁנִּפְּלוּ לְבִירָא עֲמִיקָתָא(=לְבָאֵר עֲמוּקָה) וְלְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה (כְּפִי שֶׁעֲשָׂה אֲבִרָהּ אֲבִינוּ, שֶׁהַחְזִיר חוֹטְאִים בְּתִשׁוּבָה, וְעַל-כֵּךְ אוֹמַרְת הַתּוֹרָה (בְּרִאשִׁית יב, ה'): ”וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְן”. וּפְרַשׁ אוֹנְקֵלוֹס: ”וְאֵת הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִכְנִיעוּ וְשִׁעַבְדוּ לְתוֹרָה בְּחַרְן”).

אוּ שְׁמָא יוֹתֵר טוֹב לְאָדָם לְהִתְרַחֵק וּלְבָרוּחַ מִמְּקוֹם הַרְשָׁעִים, מִחֲשֵׁשׁ שְׁמָא בְּמִקוֹם לְהַעֲלוֹת אֶת הַרְשָׁעִים מִשְׁאוּל תַּחְתִּית, הֵם יִמְשְׁכוּ אוֹתוֹ, חֲלִילָה, לְבָאֵר שַׁחַת.

וּמְצִינוּ תִשׁוּבָה לְכֹךְ בְּתוֹרַת הַבַּעַשׁ”ט הַקְּדוּשׁ זִיע”א, כְּפִי שֶׁכָּתַב בְּשֵׁמוֹ תְּלִמִּידוֹ הַנְּאֻמָּן, הָרַב יַעֲקֹב יוֹסֵף כָּ”ץ, בִּסְפָרוֹ ”תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף” (בְּהַעֲלוֹתוֹ). וְהִבִּיא שֵׁם מִשָּׁל וְאָמַר, שֶׁהָאָדָם הַטּוֹבֵעַ בָּיָם, וְחָבְרוּ מִבְּקֵשׁ לְהַצִּילוֹ, צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה חָבְרוֹ/הַמְצִיל חֲזָק יוֹתֵר מֵהַטּוֹבֵעַ, כְּדֵי שִׁיוּכַל לְהוֹצִיאֵו מִן הַמַּיִם. שְׁאֵם לֹא כֵן, הַטּוֹבֵעַ יִמְשׁוֹךְ אֶת הַמְצִיל לְתוֹךְ הַמַּיִם, וְיִטְבְּעוּ שְׁנֵיהֶם גַּם יַחַד.

עַל-כֵּן, כְּאֲשֶׁר אָדָם רוֹצֵה לְצִאֵת מ-ד' אֲמוֹתָיו(=מִתְלַמּוּדוֹ) כְּדֵי לְהַחְזִיר תּוֹעִים בְּתִשׁוּבָה, עָלָיו לְבָרַר קוּדֵם, הָאֵם הוּא בְּאִמְתַּת מִסְפִּיק חֲזָק בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדַת ה', כְּדֵי לְהוֹצִיא וְלְהַעֲלוֹת תּוֹעִים מִתּוֹךְ מִימֵי הַרְפֵּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. שֶׁהָרִי יֵשׁ חֲשֵׁשׁ שֶׁהַרְשָׁעִים עֲלוּלִים לְקַלְקֵל אוֹתוֹ, חָס וְחֲלִילָה, וְהוּא יִטְבְּעַ אֶתֶם בְּמַיִם הַזְּדוּנִים. וְעַל-כֵּךְ אָמַר רִישׁ לְקִישׁ (בְּבִא מְצִיעַ קו', עב'): ”קְשׁוּט(=תִּקְוָן) עֲצֻמָּךְ, וְאַחֲר-כֵּךְ קְשׁוּט(=תִּקְוָן) אַחֲרָיִם!”

יסוד נפלא זה ניתן ללמוד מדברי המגיד הקדוש מקוונניץ זיע"א, אשר באר את מאמר חז"ל: "תנו רבנן: גר חנוכה – מצוה להניח על פתח ביתו מבחוץ... ובשעת הסכנה מניחה על שלחנו ודיו". דהינו, **גר החנוכה** רומז על **אור התורה**, ולכן מצוה להניחו על פתח ביתו מבחוץ, כדי להאיר לאותם העומדים בחוץ, "**בחושך**", בחשיכת עונותיהם.

אולם, "בשעת סכנה" – כאשר יש סכנה, שבמקום שהוא יתקן את העומדים בחוץ, עלולים הם לקלקל אותו במעשיהם, כי אז העצה היעוצה היא – "מניחה על שלחנו ודיו". כלומר, שיעבוד את ה' יתברך בעצמו, ולא ינסה להשפיע על האחרים, כדי שלא יתקלקל, "ודיו" – ודי לו בכך.

(ויש לומר, שעל-כך רומז הכתוב: "ויעזב (יוסף) בגדו בידה וינס ויצא החוצה". כלומר, שצריך לנוס ולברוח ממקום סכנה. ועל-כך רומז הכתוב, "ויעזב בגדו בידה וינס ויצא", הנה, מהאות ה' של "בגדו", בקפיצה של שלש אותיות מתקבלת המלה "ודיו" (ב. צ.) על דבר הפסח השב באמתחתינו בתחלה אנחנו מובאים" (מג', יח')

פעם שאלו את הגאון מוילנא: הרי אמרו חז"ל: "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" (= אין דבר שאינו מרומז בתורה). ילמדנו אפוא, רבנו, היכן מרומזים בתורה דברי חז"ל במסכת שבת (לא, עא), שבשעה שמכניסים את האדם לבית דין של מעלה, לאחר פטירתו, שואלים אותו בתחלה: האם נשאת ונתת באמונה? (= האם קנית ומכרת בישר? האם השתמשת בכסף בישר?) הרהר הגאון רגע קט, וענה: אכן, מאמר זה מרומז באחד הפסוקים בפרשת "מקץ": "על דבר הפסח השב באמתחתינו – בתחלה אנחנו מובאים".

הבן שהאיר את עיני ישראל

אבן יקרה היתה לו, לרבי יצחק, אביו של רש"י. רבים בקשו לקנות את האבן הטובה, והציעו לו תמורתה סכום עצום – אלף דינרי זהב! אך רבי יצחק סרב למוכרה. רק עוד שתי אבנים טובות כאלה היו באותה ארץ, אך הללו היו קבועות בשתי עיניו של פסל עבודה זרה, שהיה בארמון הקיסר.

יום אחד נפלה אחת האבנים מעינו של הפסל ונעלמה! כל החיפושים אחריה עלו בתוהו! נסה הקיסר להשיג אבן יקרה שכזו, ונדע לו כי בכל רחבי המדינה יש רק אחת כמותה, בידי היהודי רבי יצחק.

שלה, אפוא, שליח אל רבי יצחק ובקש לקנות את האבן. אך רבי יצחק, כפי שפירסם ספרנו, סרב למוכרה. אמר השליח: "אם לא תעשה את בקשתו של המלך, יגזור עליך גזרה רעה". בלית ברירה הסכים רבי יצחק. הוא לקח עמו את האבן ופנה להעלות אל הספינה שתביא אותו לארמון המלך.

מחשבות רבות של צער ועוגמה מלאו את לבו של רבי יצחק, בהיותו בדרך, צר היה לו שהוא, היהודי, עומד למכור למלך אבן טובה לצורכי עבודה זרה!

באותה ספינה נסע נוכרי אחד. החל רבי יצחק משוחח עמו, ותוך כדי דברים ספר לו על האבן היקרה שנושא הוא למלך, ואז עלה במוחו רעיון... "הראה לי את האבן הטובה!" בקש הנוכרי. "רק אם תשבוע שתזוהר ותשמור עליה מפל משמר, אראה לך", השיב רבי יצחק. נשבוע הנוכרי, ורבי יצחק הוציא מאמתחתו את האבן היקרה. והרהר האבן באור יקרות, והנוכרי בקש לאחוז אותה בידו ולהתפעל מקרוב מיופיה. "איזו אבן נפלאה!" התמוגג הנוכרי, והוסיף:

"מימי לא ראיתי כמותה!" ואז, כשרצה רבי יצחק לשוב ולקחת את האבן מידי הנוכרי, הרעיד בכונה תחילה את ידו, והאבן היקרה החליקה מטה וצנחה למעמקי הים... "אבוי לי! אבוי לי!" – החל רבי יצחק זועק זעקות שבר, והפיל עצמו אל קרקעית הספינה. "מה עשיתי?" – זעק, והמשיך לצרוח בכאב – "את כל כספי אבדתי ברגע אחד! אלף דינרים של זהב הבטיח לי הקיסר בעבורה, וגם זכויות טובות לבני אחרי, ועתה הפסדתי הכל! ואף צפוי לי עונש מאת המלך על שאבדתי את האבן המיוחדת, שכמותה אין בכל המדינה!"

כך המשיך רבי יצחק היקר לבכות ולקונן. נוסעי הספינה ראו את צערו הרב וניסו לנחם את היהודי האומלל. כשהגיעה הספינה למחוז חפצה, הלכו נוסעי הספינה אל הקיסר, כדי לבקש רחמים על היהודי. שמע הקיסר את שבפיהם, ואמר: "מסכן הוא אותו יהודי, אילו הביא אלי את האבן, דינרים רבים הייתי מעניק לו. ועתה, מאומה לא יפול בחלקו". נכמרו רחמי המלך על היהודי, וצוה להעלותו על הספינה השבה לעיר מגוריו חיים אין כסף.

כשירד רבי יצחק מן הספינה ופנה לביתו, פגש בו אליהו הנביא, וכך אמר לו: "מפיון שאבדת בכונה תחילה את האבן היקרה, כדי לעשות רצון אלוקיך, ולא לתת אותה לעבודה זרה, תזכה בשכר גדול: כעת חיה, תלד אשתך בן, שיאיר את עיני ישראל יותר מכל אבן טובה ויקרה שבעולם!" ואכן, כעבור שנה נולד לרבי יצחק בן, ונקרא שמו שלמה – הלא הוא רש"י (רבי שלמה יצחקי), שהאיר ומאיר את עיני ישראל, בתורה הקדושה עד עצם היום הזה.

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום וחסד אורים שמח לכל בית ישראל!

“רְנִי וְשִׁמְחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכָךְ נָא... הֵם כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי נִעוֹר מִמֶּעוֹן קָדְשׁוֹ”

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֵּץ (חֲנוּכָה)

(מֵתוּךְ הַהִפְטָרָה)

עֶרֶב שַׁבַּת כּו' כִּסְלוֹ תשע"ד (29.11.13)

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֵּץ (חֲנוּכָה)

הַפְּטָרָה: “רְנִי וְשִׁמְחִי” (לְקַבֵּל הַעֲלוֹן בְּדוּא"ל שֶׁלַח הוֹדָעָה ל־ moshe45@bezeqint.net) (הוֹמָנִים לְפִי הַעִיר חִיפָה)

“בְּנֵי צִיּוֹן”

“כָּל הַמִּשְׁקִין מֵתַעֲרָבִים זֶה בְּזֶה, וְהַשְּׁמָן אֵינוֹ מֵתַעֲרָב” (עַל פִּי “אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה” לְהַרְהוֹק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

עַל גְּלוּת יוֹן אָמְרוּ חוֹז"ל בַּמִּדְרָשׁ (ב"ר ב', ד'): “וְחֻשְׁךָ – זֶה גְּלוּת יוֹן, שֶׁהַחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֶיהֶן, שֶׁהִיְתָה אוֹמֶרֶת לָהֶם: ‘כָּתְבוּ עַל קַרְן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל”.

מְבוֹאָר מִפְּאֵן, שֶׁהַיּוֹנִים הַתְּפוּנוֹ לְהַחֲשִׁיךְ וְלִפְגּוֹם בְּקְדוּשַׁת עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאִכֵּן הָרַחֵק מִרְאֵפְשִׁיךְ זִיע"א כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ “זֶרַע קָדֵשׁ” (חֲנוּכָה, לֵיל ב'), שֶׁכּוֹנֶנֶת הַיּוֹנִים הִיְתָה לִפְגּוֹם בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בַתּוֹרָה וּבִנְפִלְאוֹת ה', בְּעֵינֵי זֶה אָנוּ לְמִדִּים יְסוּד נִפְלָא בְּדַבְרֵי הַמַּגִּיד הַקְּדוֹשׁ מִקּוּזְנִיךְ זִיע"א, הַכּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ “עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל” (דְרוֹשׁ לְחֲנוּכָה), כִּי בְשִׁמוֹנֵת יְמֵי הַחֲנוּכָה עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת הַכְּנָה לְקִרְאֵת שְׁנֵי הַחֲדָשִׁים – טַבַּת וְשִׁבְט – הַנוֹפְלִים תָּמִיד בְּיַמֵּי הַשׁוֹבְבִים (=יָמִים שֶׁל תְּשׁוּבָה עַל פְּגָם הַמַּחֲשָׁבָה וְקְדוּשַׁת הָעֵינַיִם), כְּמְבוֹאָר בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (שֶׁעַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, תִּיקוּן כו'): “שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבְבִים” (רַמְיָהוּ ג', יד'). כְּלוּמָר, “שׁוּבוּ בָנִים” בַּתְּשׁוּבָה, בְּיָמִים שֶׁקּוֹרְאִים בָּהֶם בַּתּוֹרָה אֶת הַפְּרָשׁוֹת שֶׁסִּימָנָן “שׁוֹבְבִים” – רֵאשִׁי תִיבוֹת: שְׁמוֹת וְאָרָא בָּא בְּשִׁלַּח יִתְרוֹ מִשְׁפָּטִים.

וּמַגִּלָּה לָנוּ הַ“עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל”, כִּי עַל-יְדֵי הַהִסְתַּכְּלוּת בְּנִירוֹת הַחֲנוּכָה אָנוּ מְקַדְּשִׁים וּמְתַקְּנִים אֶת שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, וּבְכַךְ אָנוּ עוֹשִׂים הַכְּנָה נִפְלָאָה לְקִרְאֵת הַתְּשׁוּבָה בְּיַמֵּי הַ“שׁוֹבְבִים”, שֶׁחֲלִים, כְּאִמּוֹר, בְּחֲדָשִׁים טַבַּת וְשִׁבְט, הַסְּמוּכִים לְחֲנוּכָה. כְּפִי שֶׁמְבוֹאָר גַּם בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (שֶׁעַר הַכּוֹנֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה דְרוֹשׁ א'): “הַהַכְּנָה בְּחֲנוּכָה (הִיא) עַל הַיָּמִים הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם, טַבַּת-שִׁבְט, שֶׁהֵם יְמֵי “שׁוֹבְבִים”, כִּי תָמִיד צָרִיךְ הָאָדָם לְהַכִּין קְדוּשָׁה מִיָּמִים טוֹבִים עַל יְמֵי הַנְּמוּכִים (=יָמֵי חוֹל)... וְהַחֲדָשִׁים הַנִּל (טַבַּת וְשִׁבְט) הֵם סוּד עֵינַיִן דְּרַחֵל (=עֵינֵי רַחֵל), כְּנוֹדָע. לָכֵן נַעֲשִׂית הַהַכְּנָה עַל-פִּי הַסְּתַכְּלוּת בְּנֵר חֲנוּכָה, לְרֵאוֹתָם בְּלִבָּהּ, לְתַקֵּן כָּל אֶחָד (אֶת) מֶה שֶׁפָּגַם מִעוּדוֹ בְּרֵאוֹת עֵינָיו.”

וְהִנֵּה, מִכִּיּוֹן שֶׁאָנוּ מְקַדְּשִׁים אֶת הָעֵינַיִם בְּחֲנוּכָה עַל-יְדֵי הַהִסְתַּכְּלוּת בְּנִירוֹת, מִשְׁמַע שֶׁיֵּשׁ קֶשֶׁר בֵּין קְדוּשַׁת הָעֵינַיִם לְבֵין נֵס חֲנוּכָה, וְלָכֵן צָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין מַהוּ קֶשֶׁר זֶה.

וּבֵאֵר הָאֲדַמוּ"ר מִרְן מַהֲרִי"ד מִבְּעֲלֹא זִיע"א וְאָמַר: הֲלֹא מְצִינוּ דְבַר פְּלֵא בְּחֲנוּכָה, שֶׁלֹּא מְצִינוּ בְּשֵׁאֵר הַמְּצוֹת, כְּמְבוֹאָר בְּגִמְרָא (שַׁבַּת כג'): “...רַב יְרֵמְיָה אָמַר: הַרְוָאָה נֵר שֶׁל חֲנוּכָה צָרִיךְ לְבָרֵךְ. דְּהִינוּ, שֶׁלֹּא רַק מִי שֶׁמְדַלֵּק אֶת הַחֲנוּכָּה מְבָרֵךְ, אֲלֵא גַם הַרְוָאָה נֵר חֲנוּכָה מְבָרֵךְ.”

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֵנִין זֶה. שְׁכֵן, מְדוּעַ רַק עַל רֵאוֹת הַנֵּר צָרִיךְ לְבָרֵךְ?

וּבֵאֵר מִרְן הָאֲדַמוּ"ר בְּדַבְרֵי קוּדְשׁוֹ וְאָמַר, שֶׁנֶּס הַשְּׁמָן שֶׁהָיָה בְּמִקְדָּשׁ רוֹמֵז עַל קְדוּשַׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, עַל-פִּי הַמְּבוֹאָר בִּירוּשָׁלַיִם (פְּלָאִים פ"ה, ה"ו): “אֲשַׁתְּךָ כִּגְפָן פּוֹרְיָה בִּירְכַתִּי בֵיתְךָ בְּנֵיךְ כְּשֶׁתִּילִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ. מַה זֵיתִים אֵין בָּהֶם הִרְכָּבָה, אֵף בְּנֵיךְ לֹא יְהִי בְהֵן פְּסוּלָת”. כְּלוּמָר, צָרִיךְ אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְשַׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁתוֹ, שֶׁלֹּא לְהַתְּחַבֵּר אֶפְיָלוּ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ עִם דְּבָרִים שֶׁמְנוּגְדִים לְקְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל (לְלַכֵּת וּלְהַתְּחַבֵּר, חֲלִילָה, אֶל גִּשְׁמִים אַחֲרוֹת/נוֹכְרִיּוֹת).

וּכְפִי שֶׁכְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ (מִדְרָשׁ רַבָּה שְׁמוֹת לו', א'): “וְאַתָּה תִצְוָה, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (=זֶהוּ שֶׁכְּתוּב) (בִּירְמִיָּה יא) זֵית רַעֲנָן יִפָּה פְּרִי תֵאֵר קָרָא ה' שְׁמֵךְ... מַה רָאָה (הַנְּבִיא) יְרֵמְיָה לְמִשׁוֹל אֲבוֹתֵינוּ כְּזֵית? אֲלֵא, כָּל הַמִּשְׁקִין מֵתַעֲרָבִים זֶה בְּזֶה, וְהַשְּׁמָן אֵינוֹ מֵתַעֲרָב, אֲלֵא עוֹמֵד. כִּךָּ יִשְׂרָאֵל אֵינָם מֵתַעֲרָבִים עִם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז'): ‘וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם’ (=בְּגוֹיִים)... (דְּהִינוּ, שֶׁאֲסוּר לְהַתְּעַרֵב עִם גִּשְׁמוֹת הַגּוֹיִים).

(וְרֵאוּי לְהִבִּיא גַם אֶת דְּבָרֵי הַ“פְּרָדֵס יוֹסֵף” (נח ח', יא) בְּשֵׁם “רַבִּיד הַזֹּהֵב”), שֶׁשָּׂאֵל, מְדוּעַ הַיּוֹנָה שֶׁשָּׁלַח נִחַ לְרֵאוֹת הָאֵם “קָלוּ הַמַּיִם” הַבִּיאָה לְאַחַר הַמַּבּוּל דּוֹקָא עַלֶּה זֵית, וְלֹא עַלֶּה מֵעֵץ אַחֵר? וּבֵאֵר שֶׁם עֵנִין זֶה וְאָמַר, שֶׁהִנֵּה יְדוּעַ שְׁדוּר הַמַּבּוּל הַשְּׁחִיתוֹ בְּעוֹן הָעֲרִיּוֹת, לְדַבֵּק מִן בְּשִׂאֵינוּ מִינוּ. וְכֵן, בּוֹדָאֵי הִרְכִּיבוּ גַם אֵילָנוֹת בְּמִין בְּשִׂאֵינוּ מִינוּ. עַל-כֵּן נִעְקְרוּ וְנִמְחָחוּ בְּמַבּוּל כָּל הָאֵילָנוֹת גַּם כֵּן. אֲבָל זֵית, שֶׁכְּאִמּוֹר אֵינוֹ מְקַבֵּל הִרְכָּבָה, לֹא הִשְׁחִית. עַל-כֵּן לֹא נִעְקַר וְלֹא נִמְחָח בְּמַבּוּל. וְלָכֵן הַבִּיאָה הַיּוֹנָה רַק מֵעֵץ הַזֵּית, וְלֹא מֵאֵילָנוֹת אַחֲרִים, שֶׁכְּאִמּוֹר נִמְחָחוּ בְּמַבּוּל.

וְהִנֵּה עֵנִין זֶה שֶׁצָּרִיךְ אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְשַׁמּוֹר עַל עֲצֻמוֹ שֶׁלֹּא לְהַתְּעַרֵב עִם גִּשְׁמוֹת הַגּוֹיִים, מְצִינוּ אֲצֵל יוֹסֵף הַצַּדִּיק,

כמו שֶמְבוּאָר בַּמִּדְבָּר (ויקרא רבה לב, ה): "יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הַעֲרֹהּ (=זנות, זימה), ונגדרו ישראל בזכותו. אמר ר' תיא בר אבא: כדאי (=טוב) היה גדר עֲרֹהּ עצמו, שנגאלו ישראל על-ידו" (=בזכות יוסף נגאלו ישראל). מבוואר מכאן, שיוסף הצדיק סלל בקדושתו דרך לכל ישראל, שיוכלו לעמוד בקדושתם – ובזכות זה נגאלו ממצרים.

ועל-כך שבח יעקב אבינו את יוסף הצדיק, כאשר ברח את השבטים (בראשית מט, כב): "בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור". ומבוואר במדרש (בראשית רבה צח, יח): "...בשעה שיצא יוסף למלוך על מצרים, היו בנות מלכים מציצות עליו דרך התרפים, והיו משליכות עליו...נזמים וטבעות, כדי שיתלה עיניו ויביט בהן. אף-על-פי-כן לא היה מביט בהן".

ומעתה יש לומר, שגם חנוכה, שהיה כידוע דוקא בשמן שאינו מתערב עם משקים אחרים, רומז על קדושת יוסף הצדיק, שלא התערב עם נשות הגויים, וגדר עצמו מן הַעֲרֹהּ (=זנות, זימה), וגם שמר על עיניו ולא פגם בהן, להסתכל ולזון ממה שאינו שלו. על-כן תקנו לנו חז"ל, שהרואה נר חנוכה מברך, לרמוז שהרואה להדבק בקדושת יוסף הצדיק, יסתכל בעיניו רק בדברי קדושה, כמו נרות חנוכה, שיש בהם קדושה, כפי שכתוב: "הנרות הללו קדש הם".

והנה, מאחר ושרש קדושתו של יוסף הצדיק היה בשמירת העינים, השתדלו היונים בכל כוחם לטמא את עיניהם של ישראל בראיות אסורות, ובכך לטמא את מחשבותיהם של ישראל, שלא יוכלו לעמוד בקדושתם. (וזהו שכתוב בגמרא (שבת כא): "כשנכנסו היונים להיכל" – כשנכנסו וחדרו בגדל טומאתם לתוך המזבח של כלל ישראל, שהוא בבחינת היכל – "טמאו את כל השמנים שבהיכל" – דהינו, טמאו את "השמנים" – החכמה והמחשבות של ישראל, שנמשלו לשמן). על-כן, מאחר והיונים הרשעים התכוונו להחשיך ולפגום בקדושת העינים של ישראל, כמו שמובא במדרש: "וחשך – זה גלות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל". התיקון לכך הוא, כמו שהבאנו שבחנוכה צריך להסתכל בנרות החנוכה, שעל-ידי זה יש תיקון למי שפגם בעינים בראיות אסורות. שכן, מאור נרות חנוכה נמשכת קדושת יוסף הצדיק, לעיניהם של ישראל.

יוסף, בקדושתו מבטל את קליפת יון הטמאה

אומרים חכמי ישראל "יון" הם אותיות "נוי", שפירושו יופי. שכן, כל חפצם של היונים היה ליופי הגוף ותאודתיו. (היונים כידוע הם מבני בניו של יפת בן נח, ככתוב (בראשית י, ב): "בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון..."). ו"יפת" מורה על יופי נוי, שכל מהותם היא רק כדי "להתאפות" (=ליופי הגוף).

ואילו יוסף הצדיק, בגדל קדושתו, מבטל את קליפת טומאת/תאודת יון. שכן, אם נוסף צ', הרומזת (לצדקותו של יוסף הצדיק) למלה "יון", נקבל "ציון", שהוא גמטריה של "יוסף" (=156). וכן תמצא ש"אנטיוכס" בגמטריה "יוסף". וכן "מלך יון" בגמטריה "יוסף". וזאת, כדי ללמדנו, שיוסף, בקדושתו ובשמירת העינים שלו, מבטל את קליפת יון הטמאה.

"וירא יעקב כי יש שבר במצרים"

כשנאסר רבי שניאור זלמן מלאדי, מיסד חסידות חב"ד, והובל לבית האסורים שבפטרסבורג, בקש להודיע על מצבו לצדיק הנודע רבי לוי יצחק מברדיצ'וב, המכונה: "סניגורם של ישראל". נסע חסיד אחד לברדיצ'וב וספר לרבי יצחק על מאסרו של בעל ה"תניא", כתוצאה ממלשינות שקר. נטל הצדיק מברדיצ'וב חמש "בראשית", שהיה מונח על השלחן. החמש נפתח בפרשת "מקץ", בפסוק: "וירא יעקב כי יש שבר במצרים". נעץ רבי יצחק את שתי עיניו הטובות בפסוק שלפניו, ואמר לשליח: אל תקרא "שבר" (בש"ן ימנית), אלא – "שבר" (בש"ן שמאלית), שפירושו: תקנה, תחלת. לך אפוא ואמר לרבה, שבעזרת ה' יסתים הענין שלו בטוב, וכמו יוסף הצדיק, שנצל ממאסרו במצרים, גם רבי שניאור זלמן שוחרר בקרוב וישוב לביתו. ויש לי על כך רמז בכתוב: "שבר" בראשי תיבות מרמז לשם הרבי: שניאור בן רבקה... לא עברו ימים רבים, וחזונו של הצדיק מברדיצ'וב נתקם במלואו. וב-יט' בפסלו באותה השנה שוחרר רבי שניאור זלמן ממאסרו, ומאז ועד היום חוגגים חסידי חב"ד בכל מקום את יט' בפסלו כ- "חג הגאולה" של מיסד תנועתם הרוחנית, שפניה פרושות היום באלפי קהילות ישראל, בארץ ובתפוצות. שבת שלום וחג אורים שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

“רְנִי וְשִׁמְחִי בַת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ נָא... הֵם כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי יַעֲזֹר מִמֶּעוֹן קִדְשׁוֹ”

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֶּץ (תְּנוּכָה)

(מתוך הפטרה)

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:03

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:14

ערב שבת כו' כסלו תשע"ד (29.11.13)

הַפְּטָרָה: "רְנִי וְשִׁמְחִי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיְהִי מִקֶּץ שְׁנָתַיִם יָמִים" (מא', א')

על המלה "וַיְהִי", הפותחת את פרשתנו, אומר הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישלן: אמרו חז"ל במסכת מגילה (י' עב'): "כל מקום שנאמר (בו) 'וַיְהִי', אינו אלא לשון **צער**".

ונופר אני, ששמעתי מפי אבי הקדוש, זכותו תגן עלינו, שפעם אחת הוא עשה עלית נשמה, ועלה לגנוזי מרומים, וראה שם שהביאו לעולם האמת איש צעיר בימים, ולאחריו השתרך אדם זקן ושבע ימים.

והנה, אבי נדהם לשמוע, שבשמים כינו את האיש הצעיר – "זקן", ואילו לזקן המופלג קראו "קטן". ומיד פנה אבי לעומדים סביבו, ושאל במבוכה: הרי אנו מצויים כאן בעולם האמת! ומדוע תתלוצצו על האנשים האלה, כשאתם פונים אליהם כך?

על-כך השיבו דרני(=שוכני) מעלה לאבי בזה הלשון: האמת היא, שהאיש הצעיר פעל רבות בתורה ובמעשים טובים, בשנותיו המועטות על פני האדמה, ולכן כל יום מחייו נחשב לו כשנה. לעומת זאת, מעט הזקן ללכת בדרך התורה ובמצותיה בכל שמונים שנות חייו עלי אדמות, ולכן אינו נחשב, אלא לילד קטן ומספן...

ולכן – אומר הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישלן – "וַיְהִי" זו צרה צרורה לאדם, ומסמלת לשון **צער**, אם כאשר "מקץ" – כאשר מגיע הקץ, תום חיי האדם, מתברר לו שכל שנותיו, אינן אלא "שנתים ימים" – ימים מועטים בלבד (בהם עסק בתורה ובמצות).

"וַיְהִי מִקֶּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חֵלֶם וְהָנָה עֵמֶד עַל הַיָּאֵר"

על הכתוב, "וַיְהִי מִקֶּץ שְׁנָתַיִם יָמִים", כותב ה"כסא רחמים": אמרו חז"ל במסכת מגילה (י' עב'): "כל מקום שנאמר (בו) 'וַיְהִי', אינו אלא לשון **צער** (וי)".

וכאן, בכתוב "וַיְהִי מִקֶּץ" רומזת לנו התורה על זמן פטירתו של האדם. שכן, כאשר האדם מגיע לבית דין של מעלה, ראשית שואלים אותו על יושרו ועל תורתו ועל ציפיתו לבוא המשיח, וכפי שמוכח בגמרא (שבת לא'): "לְאַחַר הַפְּטִירָה בְּשַׁעַת שְׁמִכְנִיסֵין אָדָם לְדִין, אֹמְרִים לוֹ: נִשְׂאֵת וְנִתְּתָ בְּאִמוּנָה? קִבַּעַת עֵתִים לְתוֹרָה?... צִפִּיתָ לִישׁוּעָה?".

ועל-כך רומזת התיבה "מקץ" – נוטריקון: מִשָּׂא וּמִתֵּן בְּאִמוּנָה, צִפִּיתָ לִישׁוּעָה, קִבַּעַת עֵתִים לְתוֹרָה. והיה, אם קים האדם את כל אלו, מה טוב.

אך אם לא קים את אלו, אומרים לו: וַיְשַׁבְּתָ לְעוֹלָם הַזֶּה רַק לְהִנְאוֹת, לְאַכִּילָה וּלְשִׁתִּיה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (ישעיה כח), ח): "כִּי כָל שְׁלַחְנוֹת מְלֹאוֹ קִיא צָאָה בְּלֵי מְקוֹם (=הקב"ה)": "כָּל שְׁלַחְנוֹת רֹמְזוּ לְאַכִּילָה וּלְשִׁתִּיה – שֶׁאִם הָאָדָם דוֹאֵג בְּעוֹלָם הַזֶּה רַק לְהִנְאוֹת גּוֹפוֹ, אִזּוּ מְקַבֵּל הוּא לְאַחַר פְּטִירָתוֹ, מִקֶּץ שְׁלֹשָׁה יָמִים, "מְלֹאוֹ קִיא צָאָה". כְּפִי שְׁכַתוֹב בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ (קצט', ב'): לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים שֶׁהָאָדָם בְּקָבֵר נִבְקָעִים מְעִיָּו, וְהִטְיִנוּפֵת מִתְּהַפְּכֵת עַל פָּנָיו, וְאוֹמְרֵת לוֹ: "קַח מָה שְׁנִתְּתָ בִּי שְׁהָרִי אֲכַלְתָּ וְשִׁתִּיתָ כָּל יוֹם וְיוֹם, וְלֹא נָתַתָּ לְעַנְיִים...!".

ולא עוד, אלא שמעכב הוא את המשיח על-ידי כך, שהרי כל מה שעשה, גרם שבגללו מתעכבת הגאולה, שהרי בבוא משיח צדקנו תתגלה אחדותו יתברך. וזהו "בלי מקום" (=בלי הקב"ה). והראיה לכך היא ממה שכתוב: "וַיְהִי מִקֶּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חֵלֶם" – ראשי תיבות משיחו – שאדם זה לא הרים קרן משיחו, ואדרבא, נתעכב קרן המשיח בגללו. וכנגד זה שהוא לא צפה לישועה, נתעכב המשיח על-ידו, מינה כנגד מינה.

והנה, בשעה שיוצא האדם מבטן אמו, אומר לו הַיָּצָר הָרָע: כְּפֹהַ אֲצַבְּעוֹתַיִךְ וְתִקְבּוֹץ כָּל מְמוֹן שְׁבַעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר: "וְקִמַּץ הַכֶּהֵן מִמֶּנָּה מְלֹא קִמְצוֹ" ("קמץ" אותיות "מקץ"). אולם, בשעת פטירתו של האדם מן העולם, פויטט הוא את אצבעותיו, כאומר: "לא לקחתי הממון של העולם הזה, ועזבתי לאחרים כל מה שקבצתי".

וְשׂוֹאֵלִים מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּשׁ שְׁאֵלוֹת, בְּסִימָן "קִמְצִ" – נוֹטְרִיקוֹן קוֹל צוּם מְמוֹן. הָאֵם הִיא קִמְצוֹן בְּמִמוֹנוֹ, וְלֹא הִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ לְצִדְקָה? שְׁזֵה סִימָן לְמִמוֹן. וְהָאֵם לְמַד תּוֹרָה? שְׁזֵה סִימָן לְקוֹל הַתּוֹרָה שִׁיּוּצָא מִגְרוּנוֹ. וְהָאֵם עֲזַב אֶת תַּאֲוֹת וְתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִתְעַנָּה בְּחֵמֶשׁ תַּעֲנוּיֹת? שְׁזֵה סִימָן צוּם.

"חֲנוּכָה" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

אוֹמְרִים חו"ל, שְׁעִיקָר מִצּוֹת חֲנוּכָה הִיא לְהַדְלִיק אֶת נְרוֹת הַחֲנוּכָה בְּפֶתַח הַבַּיִת, כְּדֵי שְׁכַלֵּם יוֹכְלוּ לְרְאוֹת אֶת הַנְּרוֹת, וְעַל-יְדֵי כֵךְ יִהְיֶה פְּרִסוּם הַנֶּס. וּכְפִי שְׁשִׁנּוּנוֹ בַּגְּמָרָא (שבת כא): "תְּנוּ רַבְּנָן: נֵר חֲנוּכָה – מִצְוָה לְהַנִּיחַ עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ", וּפִרֵשׁ רש"י: "מִשׁוּם פְּרִסוּמֵי נִיסָא" (=מִשׁוּם פְּרִסוּם הַנֶּס). וְעוֹד אוֹמְרִים חו"ל, שִׁישׁ עֲנִין מִיּוֹחַד בְּהִסְתַּכְּלוֹת עַל נְרוֹת הַחֲנוּכָה, כְּפִי שְׁכַתּוּב בַּגְּמָרָא (שם כא): "...רַב יְרֵמְיָה אָמַר: הִרְוָא נֵר שֶׁל חֲנוּכָה צְרִיךְ לְבָרֵךְ. אָמַר רַב יְהוּדָה: (אִם רָאָה) (בַּיּוֹם) (הַרְאֵשׁוֹן) (שֶׁל הַחֵג)... מְבָרֵךְ שְׁתֵּים... " (= "שְׁעֵשֶׂה נִסִּים" וְ"שִׁהַחֲנוּ").

בְּעֲנִין זֶה אָנוּ לְמַדִּים יְסוּד נִפְלָא בְּדַבְרֵי הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ מְקוֹנֵיץ זי"ע, הַכּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ "עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל" (דרוש לַחֲנוּכָה), כִּי בְּשִׁמוּנַת יְמֵי הַחֲנוּכָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת הַכְּנָה לְקִרְאֵת שְׁנֵי הַחֲדָשִׁים – טַבַּת וּשְׁבֹט – הַנוֹפְלִים תְּמִיד בְּיַמֵּי הַשׁוֹבְבִים" (=יָמִים שֶׁל תְּשׁוּבָה עַל פְּגָם הַמַּחֲשֵׁבָה וְקְדוּשַׁת הָעֵינָיִם), כַּמְּבֹאָר בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (שַׁעַר רוּחַ הַקְּדוֹשׁ תִּיקוֹן כו'): "שׁוּבוּ בְנֵי שׁוֹבְבִים" (ירמיהו ג, יד). כְּלוּמָר, "שׁוּבוּ בְנִים" בְּתְשׁוּבָה, בְּיָמִים שְׁקוֹרָאִים בָּהֶם בַּתּוֹרָה אֶת הַפְּרָשׁוֹת שֶׁסִּימָנָן "שׁוֹבְבִים" – רֵאשִׁי תִיבוֹת: שְׁמוֹת וְאָרָא בָּא בְּשִׁלַּח יִתְרוֹ מִשְׁפָּטִים.

וּמִגְלָה לָנוּ הַ"עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל", כִּי עַל-יְדֵי הַהִסְתַּכְּלוֹת בְּנְרוֹת הַחֲנוּכָה אָנוּ מְקַדְּשִׁים וּמְתַקְּנִים אֶת שְׁתֵּי הָעֵינָיִם, וּבִכְךָ אָנוּ עוֹשִׂים הַכְּנָה נִפְלָאָה לְקִרְאֵת הַתְּשׁוּבָה בְּיַמֵּי הַ"שׁוֹבְבִים", שְׁחָלִים, כְּאִמּוֹר, בְּחֲדָשִׁים טַבַּת וּשְׁבֹט, הַסְּמוּכִים לַחֲנוּכָה. כְּפִי שְׁמְבֹאָר גַּם בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל: "הַהַכְּנָה בַּחֲנוּכָה (הִיא) עַל הַיָּמִים הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם, טַבַּת-וּשְׁבֹט, שֶׁהֵם יְמֵי "שׁוֹבְבִים", כִּי תְּמִיד צְרִיךְ הָאָדָם לְהַכִּין קְדוּשָׁה מִיָּמִים טוֹבִים עַל יְמֵי הַנְּמוּכִים (=יְמֵי חוֹל)... לְכֵן נַעֲשִׂית הַהַכְּנָה עַל-פִּי הַסְּתַכְּלוֹת בְּנֵר חֲנוּכָה, לְרְאוֹתָם בְּלִבָּד, לְתַקֵּן כָּל אֶחָד (אֶת) מֶה שֶׁפָּגַם מִעוּדוֹ בְּרֵאשִׁית עֵינָיו".

"וּקְבַעוּ שְׁמוּנַת יָמִים חֲנֻכָּה"

יְדוּעָה וּמְפֹרֶסֶמֶת הִיא הַקּוּשִׁיָּה שֶׁל הַ"בֵּית יוֹסֵף" ("אורח חיים" תרע), מְדוּעַ קְבַעוּ רַבּוֹתֵינוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה שְׁמוּנָה יָמִים? הֲרֵי הַנֶּס הָיָה רַק שְׁבַעַת יָמִים, מִכֵּיוֵן שֶׁבִּפְנֵי הַשְּׁמֶן שֶׁמְצָאוּ הָיָה דֵי שְׁמֵן כְּדֵי לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד, וְאִם כֵּךְ, הַדְּלִיקוּ מִכַּח הַנֶּס רַק שְׁבַעַת יָמִים...

קוּשִׁיָּה זוֹ מְתוֹרֶצֶת עַל-פִּי מְשֻׁלוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן מִפְּלוּצֵק: סוּחַר עֲשִׂיר אֶחָד נִסְעָ לְלִיפְצִיג לְיִרְיָד, וְהָיוּ עִמּוֹ שְׁמוּנָה שְׁקִים, מְלֵאִים מִטְּבַעוֹת זָהָב. בְּדֶרֶךְ הַתְּנַפְּלוּ עָלָיו שׁוֹדְדִים, וּשְׁדָדוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַכֶּסֶף. וּבְדֶרֶךְ נֶס לֹא שָׁמוּ לֵב לְאֶחָד מִשְׁקֵי הַכֶּסֶף, וְזֶה נִשְׁאָר אֶצֶל הַסוּחַר. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַסוּחַר אֶל הַיִּשׁוּב הַסְּמוּךְ, שָׁכַר מִיַּד בְּמִמוֹן רַב אִיכָרִים, כְּדֵי שִׁירְדְּפוּ יַחַד עִמּוֹ אַחֲרֵי הַגְּזֻלָּנִים. אוֹתָהּ שְׁעָה נָדַר הוּא נָדַר, שְׁאֵם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִהְיֶה בְּעֶזְרוֹ, וְיִצִּיל אֶת מִמוֹנוֹ, יִתֵּן הוּא מְעַשֵּׂר מִכֶּסֶפוֹ לְצִדְקָה לְעַנְיִים.

וְאִכּוֹן, תְּפִילָּתוֹ נִשְׁמָעָה בְּמְרוֹמִים, וְהוּא בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם הַצְּלִיחַ לְתַפּוֹס אֶת הַשׁוֹדְדִים וּלְהַחֲזִיר אֶת כֶּסֶפוֹ חֲזָרָה. כְּשֶׁבָּאוּ אֵלָיו גְּבָאֵי הַצְּדָקָה לְגַבּוֹת אֶת הַמְעַשֵּׂר שֶׁהִבְטִיחַ, נִתְעוֹרַר בֵּינֵיהֶם דִּין וּדְבָרִים: לְפִי חֲשַׁבּוֹנוֹ שֶׁל הַסוּחַר, צְרִיךְ הוּא לְתַתּ מְעַשֵּׂר רַק מִשְׁבַּעַת שְׁקֵי הַכֶּסֶף שֶׁנִּגְזְלוּ מִמֶּנּוּ, וְאַחֲרֵי-כֵךְ הוֹשְׁבוּ אֵלָיו בְּדֶרֶךְ נֶס. אָבֵל לֹא חָשַׁב הוּא לְתַתּ מְעַשֵּׂר מִהַשֵּׁק הַשְּׁמִינִי, שָׁבוּ לֹא נִגְעוּ הַשׁוֹדְדִים לְרַעַת כָּלֵל.

נִגְדָה זֶה טְעֵנוּ גְּבָאֵי הַצְּדָקָה, שְׁטַעוֹת בִּידוּ, וְחָיִב הוּא לְתַתּ מְעַשֵּׂר גַּם מִהַשֵּׁק הַשְּׁמִינִי מִשׁוּם שְׁעַל-יְדֵי שֶׁק זֶה נַעֲשֶׂה לוֹ עִיקָר הַנֶּס: אֵילוֹ לֹא "הַשְּׁאִירוֹ" לוֹ הַשׁוֹדְדִים שֶׁק זֶה, בְּדֶרֶךְ נֶס, לֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לְשַׁכּוֹר אֲנָשִׁים כְּדֵי שִׁירְדְּפוּ אַחֲרֵי הַשׁוֹדְדִים, וְכֵךְ לֹא הָיָה מְצִיל אֲפִילוֹ פְּרוּטָה אַחַת מִכָּל מִמוֹנוֹ.

וְכֵךְ הַדְּבָר גַּם בְּפֶנֶךְ הַשְּׁמֵן שֶׁמְצָאוּ בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ. אֲלֵמָּלָה הַנֶּס הַזֶּה, שֶׁהַיּוֹנִים לֹא מְצָאוּ אֶת פֶּנֶךְ הַשְּׁמֵן הַזֶּה, לֹא הָיָה שְׁמֵן כָּלֵל שִׁיחוּל עָלָיו הַנֶּס וְיֵאִיר שְׁמוּנָה יָמִים בְּמִקּוֹם יוֹם אֶחָד. וְלִזְכֹּר הַנֶּס הַרְאֵשׁוֹן, שֶׁגָּרַם לְנִסִּים הָאֲחֵרִים שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו, אָנוּ מְדַלְּקִים שְׁמוּנָה נְרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה. (קוּמֵץ הַמְּנַחֵה).

שְׁבַת שְׁלוֹם וְחֵג אוֹרִים שְׁמַח לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

”רַנִּי וְשִׁמְחֵי בֵּת צִיּוֹן כִּי הִנֵּנִי בָּא וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָךְ נְאֻם ה'... הֵם כָּל בְּשָׂר מִפְּנֵי ה' כִּי נִעוֹר מִמֶּעוֹן קָדְשׁוֹ”

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: מִקֵּץ (חֲנוּכָה)

(מֵתוּךְ הַהִפְטָרָה)

פְּנִיטַת הַשְּׁבֵט: 16:03

עֵרַב שַׁבַּת כּו' כִּסְלוֹ תשע"ד (29.11.13)

יְצִיאַת הַשְּׁבֵט: 17:14

הַפְּטָרָה: ”רַנִּי וְשִׁמְחֵי” (לְקַבֵּל הַעֲלוֹן בְּדוּא”ל שֶׁלַח הוֹדָעָה ל־ moshe45@bezeqint.net) (הוֹמָנִים לְפִי הַעִיר חִיפָה)

”בְּנֵי צִיּוֹן”

”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד” (עַל פִּי ”אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה” לְהַרְה”ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

הַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי מְגַלֵּה לָנוּ בְּתִיקוּנֵי הַזֹּהַר (תִּיקוּן יג', כט'), שֶׁלְחַג הַחֲנוּכָה יֵשׁ קָשֶׁר שְׂיֻכוֹת עִם פְּסוּק הַיְחוּד: ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד”. הֵנָּה, בְּפִסּוּק ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל...” יֵשׁ כַּה־(25) אוֹתִיּוֹת, וְלִכֵּן גַּם חֲנוּכָה הִיָּה בְּ-כַה־ בְּפִסְלוֹ. וְכֵן, ”חֲנוּכָה” – אוֹתִיּוֹת ”חֲנוּ כה””, וְהַפְּנִיָה שִׁישְׂרָאֵל חֲנוּ מִצְרַת הַיּוֹנִים עַל-יַדֵּי כַה־ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַפְּסוּק ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד”. וְאִם כֵּן, צְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מֵהוּ הַקָּשֶׁר בֵּין הַפְּסוּק לְבֵין גַּם הַחֲנוּכָה.

בְּפִשְׁטוּת נִרְאָה לְבָאֵר קָשֶׁר זֶה, עַל-פִּי הַיְדוּעַ שְׁבַעַת אֲמִירַת ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל” צְרִיכִים לִכְוֵן לְמִסוֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהִיּוֹת וְהַחֲשׂוֹמוֹנָאִים מְסוֹרוֹ אֶת נֶפֶשׁ עַל קְדוּשַׁת ה' יִתְבָּרַךְ, בְּזִמְן שְׁנִלְחָמוּ מַעֲטִים נֶגֶד רַבִּים, נִמְצָא שְׁנַיִם חֲנוּכָה מְכוּן כַּנֶּגֶד פְּסוּק הַיְחוּד ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל”, שֶׁבוֹ גַּם אָנוּ מְכוּנִים לְמִסוֹר אֶת נֶפְשָׁנוּ עַל קְדוּשַׁת ה' יִתְבָּרַךְ.

אוֹלָם, יֵשׁ לְבָאֵר זֹאת גַּם יוֹתֵר לְעִמָּק, וְנִקְדִּים לְהִבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַצֶּלַח עַל-פִּי הַכְּתוּב בְּגִמְרָא (פְּסַחִים נ'): ”אָמַר רַבִּי אֶחָא בְּ(שֵׁם) ר' חֲנִינָא: לֹא כְּעוֹלָם הַזֶּה הָעוֹלָם הַבָּא. כְּעוֹלָם הַזֶּה (מְבָרַךְ הָאָדָם) עַל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, וְאוֹמַר: בְּרוּךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב, וְעַל בְּשׂוֹרוֹת רָעוֹת אוֹמַר: בְּרוּךְ דִּין אֲמַת. (אֲבָל) לְעוֹלָם הַבָּא – כָּלוּ הַטוֹב וְהַמְּטִיב” (=כְּעוֹלָם הַבָּא מְבָרַךְ הָאָדָם עַל הַבְּשׂוֹרוֹת הַטוֹבוֹת וְעַל הַרָעוֹת אוֹתָהּ בְּרָכָה: ”הַטוֹב וְהַמְּטִיב”), לְפִי שִׁמְעָלִיוֹן לֹא תִצְאָנָה הַרָעוֹת, וְאִין דְּבַר רַע מֵהַקַּב”ה, וְהַכֵּל הוּא לְטוֹבָה, וְאֶפְּלוּ הַפּוֹרְעָנוּיּוֹת הַבָּאוֹת עַל הָאָדָם אִין רַעָה, אֶלָּא טוֹבָה, וְזֹאת כִּדִּי לְזַכֵּךְ אוֹתוֹ וְלְהַכְנִיעַ אֶת יִצְרַר הָרַע, כִּדִּי שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא.

נִמְצָאוּ לְמַדִּים מְכַף, שֶׁלְאַמִּיתוֹ שֶׁל דְּבַר, הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ הוּא שְׂרַשׁ הַרְחֵמִים וְהַחֲסָדִים, כְּמוֹ שְׂאֵמַר דּוּד הַמֶּלֶךְ: ”טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו”. אֶלָּא, שְׁבַעוֹלָם הַזֶּה, הַחּוֹמְרֵי וְהַגְּשָׁמִי, טָחוּ עֵינֵינוּ הַגְּשָׁמִיּוֹת מִרְאוֹת אֶת הָאֲמַת, שִׁ”כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא – לְטַב עֵבִיד” (=כָּל מָה שֶׁהַקַּב”ה עוֹשֶׂה – לְטוֹב עוֹשֶׂה). וְרַק לְעוֹלָם הַבָּא נִזְכֶּה לְרְאוֹת אֶת הַתְּמוּנָה הַמְּלֵאָה, וְנִרְאָה שֶׁהַכֵּל כָּאֵן הִיָּה לְטוֹבָה – וְנִבְרַךְ גַּם עַל הַרָעוֹת שֶׁעֲבַרְנוּ כְּעוֹלָם הַזֶּה ”בְּרוּךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב”.

וְהֵנָּה, בְּפִסּוּק הַיְחוּד, ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד”, מִבִּיעִים אָנוּ בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהֵן מִידַת הַרְחֵמִים, שְׁנִמְשַׁכַּת מִשֵּׁם ”יְהוָה”, וְהֵן מִידַת הַדִּין, הַנִּמְשַׁכַּת מִשֵּׁם ”אֱלֹהִים” – שְׁתִּיָּהֵן יַחַד הֵן מִידוֹת שֶׁל רַחֲמִים גְּמוּרִים. וְזֶהוּ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק: ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל” – הָאֲמִינוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי ”יְהוָה” (=שֵׁם מִידַת הַרְחֵמִים) אֱלֹהֵינוּ” (=שֵׁם מִידַת הַדִּין), הֵם לְאַמִּיתוֹ – ”יְהוָה אֶחָד”. שְׁתִּיָּהֵן, שְׁתֵּי מִידוֹתָיו שֶׁל הַקַּב”ה הֵן מִידָה אַחַת שֶׁל רַחֲמִים גְּמוּרִים. אֶלָּא שְׁכַעַת, כְּעוֹלָם הַחּוֹמְרֵי הַזֶּה, טָחוּ עֵינֵינוּ מִרְאוֹת בְּפוּעַל גִּילּוּי זֶה שֶׁל רַחֲמִים (וְלִכֵּן מְכַסִּים אָנוּ אֶת עֵינֵינוּ בְּ”קְרִיאַת שִׁמְעַת”, כִּדִּי לְהוֹרוֹת בְּזֶה, שֶׁלֹּא לְלַכֵּת שׁוֹלֵל אַחֲרֵי רְאִית הָעֵינַיִם הַגְּשָׁמִיּוֹת, כִּיּוֹן שְׁלַעִיתִים נִרְאָה לָנוּ שְׂדָבַר זֶה אוֹ אַחֵר, הוּא רַע).

וּמַעַתָּה יִתְבָּאֵרוּ הַיֵּטֵב דְּבָרֵי הַתְּנָא רַשְׁבִּי, שֶׁלְגַם חֲנוּכָה יֵשׁ קָשֶׁר נֶפְלָא עִם פְּסוּק הַיְחוּד ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל”. שְׁכֵן, כְּפִי שְׂבָאֲרָנוּ, כְּשֶׁאָנוּ אוֹמְרִים ”שִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל”, אָנוּ מִבִּיעִים אֶת הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה, שְׁכָּל מָה שֶׁהַקַּב”ה עוֹשֶׂה, לְטוֹב עוֹשֶׂה, וְגַם שְׁמִידַת הַדִּין הִיא בְּעֵצֵם רַחֲמִים גְּמוּרִים שֶׁל הַקַּב”ה.

וְאִכּוּן, יִסוּד חָשׁוּב זֶה נִתְגַּלֵּה גַּם בְּחֲנוּכָה, בְּמִצִּיאַת פֶּחַ הַשֶּׁמֶן הַטְּהוֹר. שְׁכֵן, כְּכַר בְּעַת הַצְּרָה הַכִּי גְדוּלָה, כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַיּוֹנִים לְהִיכָל, וְטָמְאוּ אֶת כָּל הַשְּׂמָנִים, כְּכַר אִזְ סַבַּב הַקַּב”ה כֵּן, שְׁבַבִּית הַמְקַדֵּשׁ יִהְיֶה טָמוּן פֶּחַ אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן טְהוֹר, שְׂמָמְנוּ יִתְהוֹה הַנֶּסֶם הַגְּדוּל שֶׁל חֲנוּכָה. וּבְכַף נִתְגַּלֵּה לְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם גְּדַל חֲבִיבוּת עִם יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקַּב”ה, שְׂגַם בְּעַת הַצְּרָה, כְּשֶׁהַכֵּל נִרְאָה דִּין גְּמוּר, הַקַּב”ה כְּכַר מְכִין לָהֶם אֶת הַיְשׁוּעָה בְּסִתְרָה, כִּיּוֹן שְׂמִפִּי עֲלִיוֹן לֹא תִצְאָנָה הַרָעוֹת, וְאִין דְּבַר רַע מֵהַקַּב”ה, וְ”כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד” (=כָּל מָה שֶׁהַקַּב”ה עוֹשֶׂה, לְטוֹב עוֹשֶׂה).

שָׁנֵינוּ בַּגְמָרָא (קידושין ע'): "אָמַר שְׁמוּאֵל: כָּל דְּאָמַר, מִדְּבֵית חֲשֻׁמוֹנָאִי קָאֲתִינָא – עֲבָדָא הוּא". דְּהֵינּוּ, כָּל מִי שְׁאֹמַר שֶׁהוּא מִבֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִים – עֲבָד הוּא. וְזֹאת, כִּפִּי שֶׁשָּׁנֵינוּ גַם בַּגְמָרָא (ב"ב ג', מִתוֹרָגָם): "הוֹרְדוּס הָיָה עֲבָד שֶׁל בֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִים, (וְ)נָתַן עֵינָיו בְּאוֹתָהּ תִּינוּקָת (=נְעֻרָה) (מִבֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִים), (וְרָצָה לְקַחְתָּהּ לְאִשָּׁה). יוֹם אֶחָד שָׁמַע אוֹתוֹ בֶּן אָדָם (=הוֹרְדוּס) בֵּת קוֹל, שְׁאֲמָרָה: כָּל עֲבָד שִׁימְרוּד עֲכָשׂוּ בְּאֲדוֹנָיו יִצְלִיחַ. קָם (הוֹרְדוּס) וְהָרַג לְכָל אֲדוֹנָיו, וְהִשְׁאִיר לְאוֹתָהּ תִּינוּקָת (מִבֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִי), שֶׁהוּא רוֹצֵה שְׁתִּינְשָׂא לוֹ. (וְאוֹלָם, אוֹתָהּ תִּינוּקָת) עָלְתָה לְגַג, הָרִימָה אֶת קוֹלָהּ וְאָמְרָה: כָּל מִי שֶׁבָּא וְאוֹמַר: 'מִבֵּית חֲשֻׁמוֹנָאִי אָנִי בָּא – עֲבָד הוּא'... וְאוֹתָהּ תִּינוּקָת נִפְלָה מֵהַגָּג לְאַרְצָן (וּמִתָּה)".

וּמָה מְאֹד גְּדוֹל הַפְּלֵא כָּאֵן. שְׁכֹן, אִיךָ יִתְכַן שְׁכָל מִשְׁפַּחַת חֲשֻׁמוֹנָאִים, הַכְּהָנִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהָיוּ מִבְּנֵי אֶהֱרֹן, שְׁעַל-יָדָם נַעֲשֶׂה הַנֶּס שֶׁל חֲנוּכָּה, שֶׁנִּקְבַּע לְדוֹרוֹת, יַעֲלְמוּ לְגַמְרֵי כָּלִיל מִן הָעוֹלָם, וְלֹא נִשְׁאַר מֵהֶם שְׂרִיד וּפְלִיט? וְהֵנָּה, הַרְמַב"ן מְבָאָר עֲנִין זֶה וְאוֹמַר, שֶׁחֲשֻׁמוֹנָאִים נַעֲנְשׂוּ עַל שְׁלֻקְחוֹ אֶת הַמְּלָכוֹת, שֶׁשִּׁיכַת לְבֵית דָּוִד, לְעֲצָמָם. וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית מ"ט, י'): "לֹא יִסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה וּמַחֲקָק מִבֵּין רַגְלָיו'... שְׁלֵא יִסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה אֶל אֶחָד מֵאַחֲיוֹ, כִּי מְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל הַמוֹשָׁל עֲלֵיהֶם, מִמֶּנּוּ יִהְיֶה (מִשְׁבֵּט יְהוּדָה)... וְזֶה הָיָה עוֹנֵשׁ חֲשֻׁמוֹנָאִים שֶׁמְלָכוֹ בְּבֵית שְׁנֵי, כִּי הָיוּ חֲסִידֵי עֲלִיּוֹן, וְאַלְמֵלָא הֵם, נִשְׁתַּכְּחוּ הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת מִיִּשְׂרָאֵל. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן נַעֲנְשׂוּ עוֹנֵשׁ גְּדוֹל, כִּי אֲרַבְעַת בְּנֵי חֲשֻׁמוֹנָאִי הִזְקִין, הַחֲסִידִים, הַמְּוֹלָכִים זֶה אַחֵר זֶה, עִם כָּל גְּבוּרָתָם וְהַצְּלַחְתָּם, נִפְלוּ בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם בַּחֲרָב, וְהִגִּיעַ הָעוֹנֵשׁ בְּסוּף, לְמָה שְׁאָמְרוּ ר"ו"ל: 'כָּל דְּאָמַר, מִדְּבֵית חֲשֻׁמוֹנָאִי קָאֲתִינָא – עֲבָדָא הוּא' – שֶׁנִּכְרְתוּ כָּלָם בְּעוֹן הַזֶּה... (וְ)כָל זֶרַע מִתְּתִיָּה חֲשֻׁמוֹנָאִי הַצְּדִיק לֹא עָבְרוּ (מִן הָעוֹלָם), אֲלֵא בְּעִבּוּר זֶה שֶׁמְלָכוּ (בְּיִשְׂרָאֵל), וְלֹא הָיוּ מְזַרְעֵי יְהוּדָה וּמִבֵּית דָּוִד, וְהִסִּירוּ הַשִּׁבְט וְהַמַּחֲקָק לְגַמְרֵי. וְהָיָה עוֹנֵשׁ מִיְהוּדָה כִּנְגֵד מִיְהוּדָה, שֶׁהִמְשִׁיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת עֲבָדֵיהֶם וְהֵם הַכְּרִיתוּם".

"מָה אָנִי אֶגִּיד לְאַבָּא (שֶׁבְּשָׂמַיִם)?"

רַבִּי לִיפָא הָיָה גְּבַאי צְדָקָה, שֶׁהִגִּיעַ מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְמִילָאֵנוּ שְׁבֵאִיטְלִיָּה, כְּדִי לְאַסּוֹף תְּרוּמוֹת לְטוֹבַת מוֹסְדוֹת הַתּוֹרָה בִּירוּשָׁלַיִם. כִּשֶׁהִגִּיעַ לְמִילָאֵנוּ, שְׁלַחָה אוֹתוֹ הַקְּהִילָה הַיְּהוּדִית לְהַתְאַרַח בְּבֵיתוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהַגְּבִירִים הַחֲשׁוּבִים שֶׁבְּעִיר - מֶר הִילְקוּט. רַבִּי לִיפָא הָיָה מוֹפְתֵעַ מֵהַעֲשֶׂר הָרַב שֶׁבְּאַרְמוֹנוֹ שֶׁל מֶר הִילְקוּט, וּבְהִיכְנָסוֹ לְחֹדֶר קִבְלַת הַפְּנִים, עָמַד וְהִתְבּוֹנֵן בְּהַתְּפַעְלוֹת בַּחֲפְצֵי הַנוֹי, בְּנוֹרוֹת הַקְּרִיסְטָל הַנוֹצְצוֹת וּבְכָלִי הַבְּדוּלָח הַמְּבַהֲיָקִים. לְפִתְעַ נִתְקַלו עֵינָיו בְּמִשְׁהוּ מוֹזָר - לְצַד חֲנוּכָּת זֶהָב עֲנֻקִית הָיוּ מוֹנַחִים שְׁבָרִים שֶׁל בְּקָבוֹק. הַמְּרָאָה הָיָה מְשׁוּנָה, וְרַבִּי לִיפָא לֹא הִסְתִּיר אֶת תְּמִיחָתוֹ. הַגְּבִיר, שֶׁהִבְחִין בְּמַבְטֵי הַתְּמִיחָה שֶׁל רַבִּי לִיפָא פָּנָה אֵלָיו, וְשָׁאֵלוֹ: "אַתָּה כִּנְרָאָה שׁוֹאֵל מָה עוֹשׂוֹת כָּאֵן הַזְּכוּכִיּוֹת הַיְּשׁוּנוֹת". "נִכּוֹן מְאֹד" - הִשִּׁיבוּ רַבִּי לִיפָא.

"הֵם מְאֹד יְקָרֵי-עֲרָךְ בְּעִבְרֵי, וְאָף יוֹתֵר מִכָּל הַזֶּהָב, הַכֶּסֶף וְהַקְּרִיסְטָל שֶׁבְּעוֹלָם! שְׁכֹן, אָנִי חֵיב לְשָׁבְרִים אֲלֵה אֶת עוֹלְמֵי!". "עַד כְּדִי כָּךְ"? שָׁאֵל רַבִּי לִיפָא. "כֵּן, רַבִּי. בֹּא וְאַסְפֵּר לְךָ מְדוּעָ... לְפָנַי שְׁנַיִם רַבּוֹת לְמִדְּתֵי בִישׁוּבָה בְּהוֹלְנָד, עַד לְגִיל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וְהִיִּיתִי בְּטוֹחַ שְׁעֵתִידִי נִמְצָא בֵּין כּוֹתְלֵי הַיְּשִׁיבָה. וְהֵנָּה, יוֹם אֶחָד הִגִּיעַ מִכְּתָב מִסְבִּי, שֶׁהַתְּגוּרָר בְּאִיטְלִיָּה, וְבוֹ בְּקֵשׁ, שְׁאִגִּיעַ לְעִזּוֹר לוֹ בְּעֶסְקִיו, הָיוֹת וְהוּא אֵינּוּ חֵשׁ בְּטוֹב. עֲשִׂיתִי כְּבִקְשָׁתוֹ, וּבְעִידוּדָם שֶׁל הוֹרֵי נִסְעָתִי אֵלָיו לְאִיטְלִיָּה. אוֹלָם, לְצַעֲרֵי הָרַב, מְצָבוּ שֶׁל סְבָא הַחֲמִיר, וְלֹאֲחֵר זָמַן-מָה נִפְטָר. הוֹרֵי דָרְשׁוּ שְׁאֲחִזּוֹר לְלַמּוּד בִּישׁוּבָה, אוֹלָם אָנִי כְּבָר הִיִּיתִי שְׁקוּעַ בְּעוֹלָם הַמְּסַחַר. הַהַצְּלַחָה הַאִינְרָה לִי פָּנִים, וְעֲשִׂיתִי חֵיל בְּעֶסְקִי. כְּתִבְתִּי לְהוֹרֵי שְׁאֲנִי נִשְׁאַר בְּאִיטְלִיָּה. פְּתַחְתִּי סְנִיפִים רַבִּים, וְהִיִּיתִי טְרוּד בְּעִבּוּדֵי מִבְּקָר וְעַד עֶרֶב. אוֹלָם, בְּגִלְלַת עֶסְקֵי הַרְבִּים, הַתְּחַלְתִּי לְוֹתֵר עַל תְּפִילַת עֶרְבִית, וּבְמִשָּׁךְ הַזָּמָן "דְּלַגְתִּי" גַּם עַל תְּפִילַת שַׁחֲרִית, וְלֹאֲט לְאֵט הַתְּרַחֲקָתִי מֵהַיְּהוּדוּת. כְּעִבּוּר כְּמָה שְׁנַיִם הַתְּחַתְּנֵתִי, וְנוֹלְדוּ יְלָדִי, אֵךְ לֹא חֲנֻכָּתִי אוֹתָם בְּדָרְךָ שֶׁל אָבִי וְסָבִי, בְּדָרְךָ הַתּוֹרָה. כָּל זֶה עַד לְאוֹתוֹ מְקָרָה... הָיָה זֶה בִּימֵי כְּסֵלוֹ. בְּלַכְתִּי בְּרַחוּב רְאִיתִי קְבוּצָה שֶׁל יְלָדִים שֶׁמְשַׁחֲקָת, וּלְפִתְעַ שְׁמַעְתִּי אֶת אֶחָד הַיְּלָדִים, כִּשֶׁהוּא מְמַרֵר בְּכִי קוֹרֵעַ לֵב. חֲבָרָיו נִסּוּ לְהַרְגִיעוֹ, אוֹלָם לֹא הוֹעִיל, וְהִילָד כָּל הַזָּמָן חֲזַר וְאָמַר: "מָה אָנִי אֶגִּיד לְאַבָּא"? נִגְשִׁיתִי אֵלָיו, וְשָׁאֵלְתִּי: 'מָה קָרָה?' בְּעֵינָיִם דוֹמְעוֹת סִפֵּר לִי הִילָד, שֶׁמְשַׁחְתּוֹ עֲנִיָּה, וּבְמִשָּׁךְ זָמַן רַב חֲסָכָה פְּרוּטָה לְפְרוּטָה עִבּוּר בְּקָבוֹק שְׁמֹן זֵית, כְּדִי שְׁיוּכְלוּ לְהַדְלִיק בּוֹ נְרוֹת חֲנוּכָּה בְּהִידוּר. וְהַיּוֹם שְׁלַחוּ אוֹתוֹ הַהוֹרִים לְקִנּוֹת בְּקָבוֹק שְׁמֹן זֵית, וְשׁוֹב וְשׁוֹב הַזֶּהֱרִירוּ אוֹתוֹ לְבָל יִשְׁבֵר הַבְּקָבוֹק. הִילָד קָנָה אֶת הַבְּקָבוֹק, אוֹלָם כִּשְׁפָגַשׁ אֶת חֲבָרָיו מְשַׁחֲקִים, הַצְּטָרֵף אֵלֵיהֶם לְמִשְׁחָק, וְהַבְּקָבוֹק נִשְׁבֵר לְרִסְסִים... בְּקִשְׁתִּי מֵהִילָד לְהַתְּלוּת אֵלַי לְחִנוּת, וְשֵׁם קִנִּיתִי עִבּוּרוֹ בְּקָבוֹק חֲדָשׁ וְגְדוֹל הַרְבֵּה יוֹתֵר, וְשִׁלַּחְתִּי אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ כִּשֶׁהוּא מְאוּשֵׁר. בְּדָרְכֵי הַבֵּיתָה הַדְּהִדוּ בְּמוֹחֵי אוֹתָן מְלִים שֶׁל אוֹתוֹ יָלַד: "מָה אָנִי אֶגִּיד לְאַבָּא!" וּפְתָאוּם חֲלָפָה בְּלִבִּי מִחֲשָׁבָה נוֹקֶבֶת: מָה אָנִי אֶגִּיד לְאַבָּא שֶׁבְּשָׂמַיִם, שֶׁהַפְּקִיד בְּיַדִּי נִשְׁמָה יְקָרָה! מָה אָנִי אֶגִּיד לְאַבָּא אַחֲרֵי מוֹתִי? הָרִי הַפְּנִיתִי עוֹרֵף לַיְּהוּדוּת! חֲזַרְתִּי לְמַקּוֹם, וְאַסְפֵּיתִי אֶת שְׁבָרֵי הַבְּקָבוֹק, וּבְלִילָה הַזֶּה הַדְּלַקְתִּי נְרוֹת חֲנוּכָּה לְתַדְהַמַּת בְּנֵי בֵיתִי, וּמֵאַז הַתְּחִילָה דָרְךָ הַחֲזָרָה שְׁלִי לְחִיק הַיְּהוּדוּת וְלִקְיוּם הַמִּצְוֹת..."

שְׁבַת שְׁלוֹם וְחַג אוּרִים שְׂמַח לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!